

Viite

Ministerineuvostopaketti - ECOFIN-neuvosto 16.6.2023 ja Euroryhmän sekä laajennetun euroryhmän kokoukset 15.6.2023, Luxemburg

Suomea edustavat kokouksissa Suomen pysyvä edustaja Markku Keinänen sekä alivaltiosihteeri Leena Mörttinen.

Tiivistelmä

Finanssipoliittisten sääntöjen muuttaminen

Ecofin-neuvostossa käydään 16.6.2023 politiikkakeskustelu komission 26.4.2023 julkaisemista lainsäädäntöehdotuksista Euroopan unionin finanssipolitiikan sääntökehikon uudistamiseksi. Muutoksia ehdotetaan sekä sääntökehikon korjaavaan että ennaltaehkäisevään osaan ja budjettikehysdirektiiviin. Tavoitteena on jäsenvaltioiden velkakestävyuden vahvistaminen samalla kannustaen kestävään ja osallistavaan talouskasvuun uudistusten ja investointien avulla sekä nykyisen sääntökehikon puutteiden korjaaminen. Eduskunnalle on annettu lainsäädäntöehdotuksia edeltävistä komission tiedonannoista selvitys E 14/2020 vp sekä jatkoselvitykset EJ 12/2021 vp ja EJ 10/2022 vp. Valtioneuvosto toimittaa eduskunnalle lainsäädäntöehdotuksista U-kirjelmän.

Eurooppalainen ohjausjakso 2023

Ecofin-neuvoston on 16.6.2023 tarkoitus hyväksyä neuvoston suositukset kansallisista uudistusohjelmista sekä neuvoston lausunnot päivitetystä vakaus- ja lähentymisohjelmista, jotka komissio julkaisi 24.5.2023 kevätpaketissaan. Komissio antaa Suomelle neljä maakohtaista suositusta, joista ensimmäinen koskee laajasti finanssipolitiikkaa (ml. energiatukitoimet, julkisten menojen kasvun rajoittaminen ja sosiaaliturvauudistus), toinen elpymis- ja palautumistukivälineen toimeenpanoa, kolmas työvoima- ja osaajapulaan vastaamista ja neljäs vihreän siirtymän edistämistä erityisesti energiasektorilla. Eurooppa-neuvosto käsittelee suosituksia kesäkuun kokouksessaan. Suomi voi hyväksyä maakohtaiset suositukset.

Muut asiat

Ecofin-neuvostossa keskustellaan ehdotuksista arvonlisäverotuksen nykyaikaistamiseksi digiaikana ja vähittäissijoittamisen lainsäädäntöpaketista sekä Venäjän hyökkäyssodan talous- ja rahoitusvaikutuksista. Lisäksi neuvostossa on tarkoitus hyväksyä Viron päivitetty elpymis- ja palautumissuunnitelma, Yritysverotuksen käytännesääntötyöryhmän raportti ja päätelmät jatkotyöstä sekä Ecofin-neuvoston raportti veroasioista Eurooppa-neuvostolle. Lisäksi annetaan Talous- ja rahoituskomitealle mandaatti valmistella EU:n yhteiset linjaukset heinäkuun G20 valtiovarainministerien ja keskuspankkien pääjohtajien kokoukseen.

Euroopan investointipankin valtuusto kokoontuu Ruotsin valtiovarainministeri Elisabeth Svantessonin johdolla vuosikokoukseensa Ecofin-kokouksen alla. Alustavalla asialistalla on pääjohtajan katsaus ja tarkastusvaliokunnan raportti. Pankin rooli EU:n tavoitteita tukevissa toimissa,

mukaan lukien REPowerEU, ilmastotoimien investointien vauhdittaminen sekä Ukrainan sota ja pankin toimintamahdollisuudet Ukrainan jälleenrakentamisessa noussevat esille tässä keskustelussa.

Euroryhmä 15.6.

Euroryhmän asialistalla on katsaus digitaalinen euro -hankkeeseen, ohjelman jälkeinen valvonta Kreikan, Kyproksen, Irlannin, Portugalin ja Espanjan osalta, euroryhmän alustava työohjelma loppuvuodelle sekä IMF artikla IV -konsultaatio euroalueella. Euroryhmän laajennetun kokoonpanon asialistalla on Euroopan pääomamarkkinoiden suorituskyky sekä mahdollisesti kesäkuun eurohuippukokouksen valmistelu.

Euroopan vakausmekanismin hallintoneuvoston vuosikokous 15.6.2023

Euroopan vakausmekanismin (EVM) hallintoneuvoston vuosikokouksessa hyväksytään EVM:n vuoden 2022 vuosikertomus ja tilinpäätös. Tilikauden lopussa EVM:n taseen loppusumma oli 812,7 miljardia euroa. Rahoitustukilainojen määrä pieneni 3,6 mrd. eurolla Espanjan suorittaman takaisinmaksun ansiosta, minkä jälkeen EVM:n lainoja on ulkona yhteensä 86,2 miljardia euroa. Edellisen vuoden 2021 tilikauden yli 300 milj. euron ylijäämä kääntyi korkoympäristön nopean muutoksen ja vastauksena siihen toimeenpannun EVM:n sijoitussalkun uudelleenarvioinnin myötä 60 milj. euron alijäämäksi. Tämä alijäämä katetaan vararahastosta, jonka koko oli vuoden 2022 lopussa 3 236 milj. euroa. Vuosikokouksessa saadaan myös väliraportti EVM:n instrumentteja, lainakapasiteettia ja pääoman riittävyttä koskevasta arviosta. Lisäksi hallintoneuvosto käsittelee alustavasti EVM:n uuden pääkonttorin rakennushankkeeseen ehdotettuja muutoksia, joiden kautta pyritään pienentämään rakentamisen nopean hintojen nousun aiheuttamia taloudellisia seurauksia.

Asialista:

1. Asialistan hyväksyminen
2. (mahd.) A-kohtien hyväksyminen

Lainsäädäntöasiat

3. Ehdotukset arvonlisäverotuksen nykyaikaistamiseksi digiaikana s. 5
= *Politiikkakeskustelu*
4. (mahd.) Vähittäissijoittamisen toimenpidepaketti s. 10
= *Politiikkakeskustelu*
5. Muut asiat
Tilannekatsaus vireillä oleviin rahoituspalvelualan lainsäädäntöhankkeisiin
= *Puheenjohtaja tiedottaa*
6. Finanssipoliittisten sääntöjen muuttaminen s. 14
  - a) Asetus talouspolitiikan ja monenvälisen julkisen talouden valvonnan tehokkaasta yhteensovittamisesta
  - b) Asetus liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn täytäntöönpanon nopeuttamisesta ja selkeyttämisestä
 = *Politiikkakeskustelu*
- Ei-lainsäädäntöasiat**
7. Finanssipoliittisten sääntöjen muuttaminen s. 14
Direktiivi jäsenmaiden julkisen talouden kehyksiä koskevista vaatimuksista
= *Politiikkakeskustelu*
8. Elpymis- ja palautumistukivälineen mukaiset neuvoston täytäntöönpanopäätökset s. 19
= *Hyväksyminen*
9. Eurooppalainen ohjausjakso 2023: Neuvoston suositukset kansallisista uudistusohjelmista (NRP) sekä neuvoston lausunnot päivitetystä vakaus- ja lähentymisohjelmista s. 22
= *Hyväksyminen*
10. Venäjän Ukrainaan kohdistaman hyökkäyksen talous- ja rahoitusvaikutukset s. 26
= *Näkemystenvaihto*
11. G20 valtiovarainministerien ja keskuspankkien pääjohtajien 14.-18.7.2023 kokouksen valmistelu: EU:n yhteiset linjaukset s. 30
= *Ohjausta jatkotyötä varten*
12. Päätelmät yritysverotuksen Käytännesääntö-työryhmässä saavutetusta edistyksestä/ siirtynee A-kohdaksi s. 32
= *Hyväksyminen*
13. Ecofin-neuvoston raportti veroasioista Eurooppa-neuvostolle /siirtynee A-kohdaksi s. 34
= *Hyväksyminen*
14. Muut asiat

Torstai 15.6.

13:00	Euroopan vakausmekanismin (EVM) hallintoneuvoston vuosikokous	
16:30	Euroryhmä	s. 36
18:45	Euroryhmä, laajennettu kokoonpano	s. 39

Perjantai 16.6.

08:00	Euroopan investointipankin (EIB) valtuuston vuosikokous
10.00	Aamiainen
10.30	Ecofin-neuvosto

Valtiovarainministeriö

Perusmuistio

EU/1531/2022-VM-7

Pitkänen Pauliina

1.6.2023

ECOFIN-neuvosto 16.06.2023, Luxemburg; 3. Komission ehdotukset arvonlisäverotuksen nykyaikaistamiseksi digiaikana (digiajan alv)

Kokous

Talous- ja rahoitusasioiden neuvosto 16.6.2023

Eduskuntatunnus

U 103/2022 vp

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Ehdotuksista käydään politiikkakeskustelu Ecofin-neuvoston kokouksessa 16.6.2023.

Euroopan komissio antoi 8.12.2022 ehdotukset neuvoston direktiiviksi ja asetuksiksi COM(2022) 701, COM(2022) 703 ja COM(2022) 704, joilla nykyaikaistettaisiin arvonlisäverojärjestelmää siten, että arvonlisäverosäännöt soveltuisivat entistä paremmin liiketoimintaan digiaikana. Ehdotuspaketti kattaa kolme osa-aluetta: digitaalinen alv-raportointi ja sähköinen laskutus (digital reporting requirements, DRR), alustatalouden alv-säännöt (platform economy) sekä EU:n yhteinen alv-rekisteröinti (single VAT registration, SVR).

Ehdotuksia on käsitelty neuvoston välillisen verotuksen työryhmän kokouksissa keväällä 2023. Työ on edistynyt ja puheenjohtaja on laatinut kompromissitekstin kustakin paketin kolmesta osa-alueesta. Jäsenvaltioilla on kuitenkin edelleen joiltain osin eriäviä näkemyksiä ja moni paketin yksityiskohta vaatii vielä tarkempaa käsittelyä. Ehdotuspaketin käsittely välillisen verotuksen työryhmässä jatkuu Espanjan puheenjohtajakaudella.

Puheenjohtajan muistiossa (6341/23 23.5.2023) esitetään politiikkakeskustelun pohjaksi kolme kysymystä, yksi ehdotuspaketin kustakin osa-alueesta. Kysymyksillä tiedustellaan, kannattavatko jäsenvaltiot ehdotuspaketin keskeisimpiä tavoitteita 1) puuttua pirstaleiseen sääntelyyn sisämarkkinoilla ja ottaa käyttöön yhdenmukainen sähköiseen laskutukseen perustuva alv-raportointi, 2) kasvattaa alustojen vastuuta arvonlisäveron kantamisessa majoitus- ja henkilökuljetustoimialoilla, jotta voidaan varmistaa sääntöjen noudattaminen ja kilpailun neutraalisuus ja 3) laajentaa yhden yhteispisteen erityisjärjestelmien ja käännetyn verovelvollisuuden soveltamisalaa, jotta voidaan välttää tarve alv-rekisteröityä useaan jäsenvaltioon.

Suomen kanta

Suomen kannat komission alkuperäiseen ehdotukseen on määritelty eduskunnalle toimitetussa kirjelmässä U 103/2022 vp.

Valtioneuvosto tukee ehdotusten tavoitetta nykyaikaistaa arvonlisäverojärjestelmää siten, että arvonlisäverosäännöt soveltuvat entistä paremmin liiketoimintaan digiaikana. Tavoite hyödyntää digitaalitekniologioiden tarjoamia mahdollisuuksia veropetosten torjunnassa on kannatettava. Valtioneuvosto pitää tärkeänä myös tavoitetta yksinkertaistaa arvonlisäverojärjestelmää ja vähentää yritysten hallinnollisia kustannuksia.

Valtioneuvosto tukee ehdotusten tavoitetta parantaa arvonlisäverotietojen saamista verovalvonnan käyttöön ja siten varmistaa arvonlisäverolainsäädännön oikea soveltaminen ja torjua arvonlisäveropetoksia. Komission ehdottamia aikarajoja on kuitenkin tarpeen tarkastella huomioiden valvonnan tarpeet ja aiheutuva hallinnollinen taakka. Valtioneuvosto tukee tavoitetta uudistaa, yhdenmukaistaa ja digitalisoida arvonlisäveroraportointivelvollisuuksia ja raportointia tukevaa sähköisen laskutuksen käyttöönottoa. Uudistusta on vielä tarpeen tarkastella pk-yritysten näkökulmasta. Valtioneuvosto kannattaa alustojen arvonlisäverosääntöjen päivittämistä, jotta voidaan varmistaa sääntöjen yhdenmukainen soveltaminen ja kilpailun neutraalisuus sisämarkkinoilla. Lisäksi se tukee tavoitetta vähentää hallinnollista taakkaa vähentämällä verovelvollisten tarvetta rekisteröityä arvonlisäverovelvolliseksi useassa jäsenvaltiossa. Ehdotusten yksityiskohtia ja niistä verovelvollisille ja Verohallinnolle aiheutuvia kustannuksia on kuitenkin vielä tarpeen selvittää tarkemmin. Valtioneuvosto katsoo myös, että siirtymäaika on oltava riittävän pitkä sujuvan käyttöönoton takaamiseksi.

Pääasiallinen sisältö

Tausta ja tavoite

Ehdotusten tarkoituksena on nykyaikaistaa, selkeyttää ja yksinkertaistaa alv-sääntöjä EU:ssa. Komission mukaan alv-järjestelmästä on tullut petoksille altis sekä monimutkainen yrityksille. Alv-järjestelmässä ei ole vielä täysimääräisesti hyödynnetty teknologian kehityksen mukanaan tuomia mahdollisuuksia. Uusien digitaalisten ratkaisujen avulla voidaan puuttua alv-vajeeseen entistä tehokkaammin. Samalla niiden avulla voidaan yksinkertaistaa alv-velvoitteita ja pienentää näistä yrityksille aiheutuvia kustannuksia. Ehdotuksilla pyritään myös vastaamaan alustatalouden alv-haasteisiin. Ehdotusten tavoitteena on nykyaikaistaa alv-raportointivelvoitteita ja helpottaa sähköistä laskutusta, päivittää alustatalouden arvonlisäverosääntöksiä ja siirtä yhteiseen arvonlisäverovelvolliseksi rekisteröintiin EU:ssa.

Sääntelyn pääpiirteet

Digitaalinen alv-raportointi ja sähköinen laskutus

Ehdotuksilla otettaisiin käyttöön yhdenmukainen liiketoimikohtainen alv-raportointi EU:ssa rajat ylittävissä yritysten välisissä liiketoimissa. Tämä digitaalinen raportointi perustuisi pakolliseen sähköiseen laskutukseen. Samalla luovutettaisiin yhteenvetoilmoituksista. Raportointivelvollisuus koskisi myyjän lisäksi ostajaa, koska arvonlisäveropetosten torjunnassa olisi tärkeää voida verrata myyjän ilmoittamia tietoja ostajan ilmoittamiin tietoihin. Komission ehdotuksen mukaan tiedot tulisi raportoida viimeistään kahden työpäivän kuluttua siitä, kun lasku on laadittu. Komission ehdotuksessa annetaan jäsenvaltioille mahdollisuus ottaa liiketoimikohtainen raportointi käyttöön myös kotimaisissa tilanteissa. Jäsenvaltion sisäisten raportointivelvoitteiden tulisi kuitenkin vastata Yhteisön sisäisiä liiketoimia koskevia digitaalisia raportointivaatimuksia.

Raportoinnin pohjana käytettäisiin rakenteista sähköisessä muodossa olevaa laskua. Standardina olisi yhteinen eurooppalainen sähköisen laskutuksen standardi. Tämän standardin mukaiset laskut tulisi hyväksyä kaikissa jäsenvaltioissa. Jäsenvaltiot voisivat sallia tietojen toimittamisen sähköisistä laskuista myös muilla yhteensopivilla tietomuodoilla. Komission ehdotuksen mukaan lasku olisi annettava kahden työpäivän kuluttua verotettavasta tapahtumasta. Laskuista raportoitaisiin verohallinnolle tietyt valvonnan kannalta tarpeelliset tiedot, eikä tätä enempää saisi jäsenvaltiokohtaisesti vaatia.

Komissio ehdottaa uutta keskitettyä sähköistä arvonlisäverotietojärjestelmää (VIES-keskusjärjestelmä), jotta liiketoimikohtaisesti raportoidut tiedot olisivat tehokkaasti jäsenvaltioiden verohallintojen saatavilla ja voitaisiin helpottaa analyysien tekoa ja tietojen ristikkäistarkastuksia EU:ssa. Jäsenvaltioille asetettaisiin velvoite välittää tietoja VIES-keskusjärjestelmään.

Alustatalouden alv-säännöt

Ehdotuksen mukaan alustojen roolia arvonlisäveron kantamisessa vahvistettaisiin erityisesti silloin, kun ne mahdollistavat lyhytaikaisten majoituspalvelujen tai henkilökuljetuspalvelujen myynnin. Ehdotuksen mukaan sähköisen rajapinnan, kuten markkinapaikan, alustan tai portaalin, ylläpitäjän katsottaisiin tietyin ehdoin ostavan majoitus- tai henkilökuljetuspalvelun myyjältä ja myyvän sen edelleen ostajalle. Menettelyä sovellettaisiin silloin, kun lyhytaikaisen majoituspalvelun tai henkilökuljetuspalvelun varsinainen myyjä on muu kuin verovelvollinen, kuten yksityishenkilö tai vähäisen liiketoiminnan harjoittaja. Sähköisen rajapinnan ylläpitäjä tilittäisi arvonlisäveron rajapinnan kautta tapahtuvasta majoitus- tai henkilökuljetuspalvelun myynnistä. Komission ehdotuksen mukaan lyhytaikaisena majoituspalveluna pidettäisiin majoituksen keskeytyksetöntä vuokrausta enintään 45 päivän ajaksi. Alustojen suorittamien palvelujen myyntimaasäännöksiä selkeytettäisiin siten, että alustan suorittaman palvelun verotuspaikka olisi siinä valtiossa, jossa alustan kautta myyty palvelu verotetaan.

EU:n yhteinen alv-rekisteröinti

Komissio ehdottaa, että rajat ylittävässä kuluttajakaupassa käytettävien arvonlisäveron yhden yhteyspisteen rekisteröinti-, ilmoitus- ja maksujärjestelmien (erityisjärjestelmät) soveltamisalaa laajennettaisiin, ja että erityisjärjestelmien toimivuutta parannettaisiin. Ehdotuksen mukaan erityisjärjestelmän kautta voisi jatkossa ilmoittaa myös yritysten omien tavaroiden siirrot jäsenvaltiosta toiseen. Lisäksi käännetyn verovelvollisuuden soveltamisalaa laajennettaisiin, jolloin alv-rekisteröitynyt ostaja suorittaisi veron verotusvaltioon sijoittautumattoman myyjän puolesta. Nämä toimenpiteet yhdessä vähentäisivät merkittävästi tarvetta alv-rekisteröityä useassa EU-maassa ja vähentäisivät siten yritysten hallinnollista taakkaa.

Komissio ehdottaa myös toimenpiteitä, joilla edistettäisiin alv-sääntöjen noudattamista ja viranomaisten valvontamahdollisuuksia maahantuotavien tavaroiden etämyynissä. Komissio ehdottaa, että maahantuotavien tavaroiden etämyynissä sovellettavan erityisjärjestelmän (tuontijärjestelmä, IOSS-järjestelmä) käyttö olisi pakollista sähköisen rajapinnan ylläpitäjälle, joka mahdollistaa tiettyjen tavaroiden etämyynnin kuluttajille Yhteisön alueelle. Komissio ehdottaa, että ennen tuontia tapahtuvaa tietojen vaihtoa myyjän tai sähköisen rajapinnan ylläpitäjän sekä tulliviranomaisten välillä kehitettäisiin, jotta voitaisiin paremmin turvata tuontijärjestelmän toimintaa. Komissio ehdottaa lisäksi toimenpiteitä, joilla parannettaisiin tulliviranomaisten mahdollisuutta saada valvonnassa tarvittavia tietoja.

Voimaantulo

Ehdotetut toimenpiteet otettaisiin käyttöön vaiheittain aikavälillä 2024–2028.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

Arvonlisäverodirektiiviä 2006/112/EY ja hallinnollisen yhteistyön asetusta (EU) N:o 904/2010 koskevat ehdotukset perustuvat Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 113 artiklaan. Täytäntöönpanoasetusta (EU) N:o 282/2011 koskeva ehdotus perustuu arvonlisäverodirektiivin 397 artiklaan. Ehdotusten hyväksyminen edellyttää jäsenvaltioiden yksimielisyyttä.

Arvonlisäverodirektiiviä koskevassa ehdotuksessa komissiolle esitetään siirrettäväksi säädösvaltaa (täytäntöönpanosäädös). Täytäntöönpanosäädöksellä turvattaisiin tuontijärjestelmän toimintaa. Komissio vahvistaisi täytäntöönpanosäädöksellä toimenpiteet, joilla torjuttaisiin tietyn tyyppisiä veropetoksia muun muassa siten, että tuontijärjestelmää käyttävälle verovelvolliselle annettuun yksilölliseen arvonlisäverotunnisteseen (IOSS-tunniste) yhdistettäisiin tuotuun tavaraan liittyvä lähetyskohtainen numero. Ehdotuksessa komissiolle esitetty valta antaa täytäntöönpanosäädös perustuu SEUT 291 artiklaan.

Käsittely Euroopan parlamentissa

Asian esittelijä Euroopan parlamentissa Olivier Chastel, talous- ja raha-asioiden valiokunta

Kansallinen valmistelu

Valtiovarainministeriö
EU9-jaosto (Verot) kirjallinen menettely 9.-11.1.2023
EU-ministerivaliokunta kirjallinen menettely 7.-9.6.2023

Eduskuntakäsittely

Suuri valiokunta 9.6.2023

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

Direktiiviehdotuksen toimeenpano edellyttäisi kansallisia lainsäädäntötoimia. Direktiivin säännökset olisi täytäntöön pantava arvonlisäverotusta koskevaan lainsäädäntöön. Ehdotetut täytäntöönpanoasetuksen ja hallinnollista yhteistyötä koskevan asetuksen muutokset olisivat velvoittavia ja sellaisinaan jäsenvaltioissa sovellettavia.

Direktiiviehdotus ei sisällä Ahvenanmaan maakunnan lainsäädäntövaltaan kuuluvia asioita.

Taloudelliset vaikutukset

Direktiiviehdotukseen sisältyy komission arvio, jonka mukaan ehdotettujen muutosten nettohyödyt olisivat koko EU:n tasolla 172–214 miljardia euroa vuosina 2023–2032. Suhteutettuna Suomen talouden kokoon tämä tarkoittaisi arviolta 3–4 miljardia euroa vuosina 2023–2032. Vaikutukset Suomen osalta voivat kuitenkin olla pienemmät, kun otetaan huomioon esimerkiksi alv-vajeen vähäisyys Suomessa verrattuna muihin jäsenvaltioihin. Komissio ei ole arvioinut ehdotusten vaikutuksia jäsenvaltioittain. Kansallisista vaikutuksista ei ole mahdollista antaa tässä vaiheessa tarkkaa euromääräistä arviota. Vaikutusarviota pyritään tarkentamaan kansallisen jatkovalmistelun aikana.

Sisämarkkinoiden digitaalinen raportointivelvollisuus aiheuttaisi yrityksille ja verohallinnoille kertaluontoisia sekä jatkuvia tietojärjestelmä- ja muita hallinnollisia kustannuksia. Digitaalinen raportointivelvollisuus voisi myös vähentää yritysten hallinnollisia kustannuksia, kun siirytään yhdenmukaiseen sähköiseen laskutukseen EU:ssa. Myös yhteenvetoilmoitusten poistuminen osaltaan keventäisi yritysten hallinnollista taakkaa. Digitaalinen raportointivelvollisuus ja arvonlisäverovelvollisuuden siirtäminen alustoille helpottaisi verovalvontaa ja lisäisi alv-velvoitteiden noudattamista. Suomen verotulot kasvaisivat, kun veropohja laajentuisi alustataloutta koskevien muutosten vuoksi. Muutosten arvioidaan lisäävän kilpailuneutraliteettia. Alv-rekisteröintiin ehdotetut muutokset vähentäisivät yritysten hallinnollista taakkaa, kun niiden ei tarvitsisi rekisteröityä useaan jäsenvaltioon ja tekisivät siten arvonlisäverovelvoitteiden noudattamisesta helpompaa etenkin pk-yrityksille.

Kirjelmässä U 103/2022 vp on kuvattu tarkemmin komission arvioita ehdotusten taloudellisista vaikutuksista.

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

-

Asiakirjat

Puheenjohtajan muistio 6341/23 23.5.2023

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

VM/VO, erityisasiantuntija Pauliina Pitkänen, p. 0295 530 395, pauliina.pitkanen@gov.fi

VAHVA-tunnus

EU/1531/2022

EU/1532/2022

EU/1533/2022

Liitteet -

Viite -

Valtiovarainministeriö

Perusmuistio

EU/799/2023-VM-6

Kirppu Paula, Väyrynen Eemeli, Hemminki
Niklas

5.6.2023

ECOFIN-neuvosto 16.6.2023, Luxemburg; 4.Vähittäissijoittamisen toimenpidepaketti (direktiivi ja asetus)

Kokous

Talous- ja rahoitusasioiden neuvosto 16.6.2023

Eduskuntatunnus

E 141/2020 vp

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Komissio julkisti 24.5.2023 EU:n vähittäissijoittajastrategiaa (Retail Investment Strategy, RIS) koskevat lainsäädäntöehdotukset. Komissio esittelee 16.6.2023 ehdotuksen Ecofin-neuvostolle, joka käy asiasta ensimmäisen keskustelun. Vähittäissijoittajastrategia on yksi EU:n pääomamarkkinaunionin (CMU) toimenpiteistä, joilla on tarkoitus edistää EU:n pääomamarkkinoiden toimintaa. Sen tarkoituksena on vahvistaa ei-ammattimaisten asiakkaiden suojaa ja edistää kyseisen asiakasryhmän luottamusta. Asiaa käsitellään talous- ja rahoituskomiteassa 8.-9.6.2023.

Suomen kanta

Suomen kanta pääomamarkkinaunioniin on määritelty E-selvityksessä (E141/2020 vp).

Suomi kannattaa yleisellä tasolla pääomamarkkinaunionin syventämistä kohti yhtenäismarkkinaa.

Suomen kanta vähittäissijoittamista koskeviin komission ehdotuksiin määritellään eduskunnalle laadittavassa U-kirjelmässä.

Pääasiallinen sisältö

Euroopan komissio antoi 24.5.2023 direktiiviehdotuksen direktiivien (EU) 2009/65/EY (UCITS), 2009/138/EY (Solvenssi II), 2011/61/EU (AIFMD), 2014/65/EU (MiFID II) ja (EU)2016/97 (IDD) muuttamiseksi koskien unionin sijoittajansuojasäännöksiä.

Samassa yhteydessä komissio antoi myös muutosehdotuksensa PRIIPS asetuksen (EU) N:o 1286/2014 sijoittajan avaintietoasiakirjan (PRIIPS KID) tietojen päivittämiseksi.

Syyskuussa 2020 antamassaan uudessa pääomamarkkinaunionia koskevassa toimintasuunnitelmassaan komissio ilmoitti aikovansa esittää Euroopan vähittäissijoituksia koskevan strategian, jonka tarkoituksena on varmistaa, että ei-ammattimaiset sijoittajat voivat hyödyntää täysimääräisesti pääomamarkkinoita ja että niitä tuetaan säännöillä, jotka ovat johdonmukaisia kaikissa asiaankuuluvissa säädöksissä. Pääomamarkkinaunionin tavoitteiden mukaisesti ehdotus pyrkii vahvistamaan ei-ammattimaisten sijoittajien suojaksi annettuja säännöksiä ja lisäämään ei-ammattimaisten sijoittajien luottamusta ja sitä kautta osallistumista pääomamarkkinoille. Tarkoituksena on mahdollistaa parempia ja oikeudenmukaisempia sijoitustuloksia (fairer market outcomes).

Komissio on huolissaan siitä, että pääomamarkkinat eivät palvele riittävästi EU:n kansalaisten pitkän aikavälin rahoitustarpeita, sillä kansalaiset ovat usein liian riippuvaisia vähätuottoisista säästöistä.

Komissio on havainnut merkittäviä ei-ammattimaisten asiakkaiden asemaa heikentäviä tekijöitä, joiden vuoksi nämä eivät voi nykytilassa hyödyntää täysimääräisesti pääomamarkkinoita: 1) ei-ammattimaisilla sijoittajilla on vaikeuksia saada olennaisia, vertailukelpoisia ja helposti ymmärrettäviä sijoitustuotetietoja, joiden avulla he voivat tehdä perusteltuja sijoitusvalintoja; 2) heihin kohdistuu kasvava ja jo myös havaittu riski epäasianmukaisesta markkinointikäyttäytymisestä erityisesti digitaalisia kanavia hyödyntäen; 3) tuotteiden valmistus - ja jakelutavoissa on puutteita, jotka liittyvät eturistiriitoihin, joita voi aiheutua kannustimiksi kutsutuista palkkioista tuotteiden valmistajien ja jakelijoiden välillä; (4) joidenkin sijoitustuotteiden kulutaso on perusteettoman korkea, minkä vuoksi ne eivät tarjoa vastinetta ei-ammattimaiselle sijoittajalle. Sääntelyn sektorikohtaiset erot voivat myös hämmentää sijoittajia ja johtaa erilaisiin sijoittajansuojan tasoihin.

Havaitut tekijät heikentävät ei-ammattimaisten sijoittajien luottamusta pääomamarkkinoihin. Tuoreen Eurobarometri-tutkimuksen mukaan vain 38 prosenttia kuluttajista luottaa siihen, että heidän sijoituspalvelun tarjoajaltaan saamansa sijoitusneuvonta on ensisijaisesti heidän etunsa mukaista.

Näiden ohella talousosaamista EU:ssa pidetään liian alhaisena. Liian monelle rahoitusjärjestelmä voi vaikuttaa monimutkaiselta ja vaikealta ymmärtää. Ihmisiltä puuttuu usein luottamus, tiedot ja taidot arjen talouden hoitamiseen ja tärkeiden taloudellisten päätösten tekemiseen, kuten säästämiseen asunnon ostamista tai varautumiseen eläkkeelle siirtymistä varten. Heikko talouselämä voi vaikuttaa yksilön henkilökohtaiseen ja taloudelliseen hyvinvointiin erityisesti haavoittuvassa asemassa olevien yhteiskuntaryhmien kohdalla.

Taloulosaamisen lisäämisestä onkin tullut yksi komission keskeisistä painopisteistä. Se on sitäkin tärkeämpää, kun otetaan huomioon rahoituksen jatkuva digitalisoituminen. Taloulosaamistaideoissa painottuu lisäksi kestävyysnäkökulma. Talouskasvatusta tulisi räätälöidä nykyistä paremmin vastaamaan eri kansalaisryhmien moninaisia tarpeita. Yksilön tulisi voida ymmärtää sijoittamisen hyödyt ja riskit sekä heidän mahdollisesti saamansa neuvot, jotta he voivat tehdä taloudellisia päätöksiä oman etunsa mukaisesti. Ehdotuksessa on otettu huomioon se, että opetustoimi on kansallista. Taloulosaamisen edistäminen on Suomessa osa opetussuunnitelmia, mutta sen tulisi jatkua läpi koko elämän siten, että elämänkaaren eri vaiheet tulisivat huomioiduksi. Ehdotuksen mukaan jäsenvaltioiden tulee tukea virallisia ja epävirallisia toimia, joilla tuetaan ja edistetään

vastuullista sijoittamista ja vakuuttamista. Vastaavanlainen velvoite liittyy jo asuntoluottoihin.

EU:n ei-ammattimaisten asiakkaiden osallistumisaste sijoittajina on nykyisessä taloustilanteessa edelleen alhainen kansainvälisesti verrattuna. Vuonna 2021 EU27-maiden kotitalouksien varallisuudesta noin 17 % oli sijoitettuna rahoitusvälineisiin (pörssiosakkeet, joukkovelkakirjat, sijoitusrahastot ja johdannaiset). Vastaavasti yhdysvaltalaisien kotitalouksien varoista noin 43 prosenttia oli arvopapereissa.

EU:n vähittäissijoittajastrategiassa käsitellään monenlaisia ei-ammattimaisen sijoittajan asemaan liittyviä kysymyksiä. Tällaisia ovat sijoituslukutaito, asiakasluokittelu, tuotteista ja palveluista annettava informaatio, markkinointia koskevat säännöt, soveltuvuus - ja asianmukaisuusarviot, sijoitusneuvontaa koskevat säännöt, kannustimien käyttö sekä tuotehallintaa koskevat säännöt.

Siinä ehdotetaan säännöksiä avoimuuden lisäämiseksi erityisesti kustannusten osalta, vahvistetaan säännöksiä harhaanjohtavaa markkinointiviestintää vastaan, tarkennetaan säännöksiä, joilla varmistetaan puolueettomampaa ja laadukkaampaa neuvontaa ja ehdotetaan säännöksiä sen varmistamiseksi, että ei-ammattimaisille sijoittajille tarjottavat tuotteet tarjoavat mahdollisuuden saada vastinetta rahoille. Tavoitteena on varmistaa ei-ammattimaisille asiakkaille nykyaikainen ja mahdollisimman yksinkertainen toimintamalli niin, että se on yhdenmukainen eri sijoitustuotteita tarjoavilla toimialoilla (sijoituspalvelut- ja tuotteet, vakuutuspalvelut- ja tuotteet ja yhteissijoittaminen).

Ensisijaisena tavoitteena on varmistaa ei-ammattimaisten asiakkaiden etujen huomioiminen. Ehdotuksessa puututaan kuitenkin myös toimialan esille nostamiin huolenaiheisiin, jotka liittyvät tiedonantovelvollisuuksiin. Tarkoituksena on pyrkiä poistamaan epäjohtonmukaisuuksia ja päällekkäisyyksiä ja ottaa mukauttaa velvoitteita siten, että ne soveltuvat digitaaliseen käyttöön.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

Direktiivien oikeusperusta on 53 artiklan 1 kohta ja erityisesti direktiivien (EU) 2009/138/EY ja 2016/97 osalta Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 62 artikla. Näiden artiklojen mukaisia EU:n tason toimia tarvitaan nykyisten sääntöjen yhdenmukaistamisen jatkamiseksi tai uusien standardoitujen sääntöjen käyttöönottamiseksi. Koska tämän ehdotuksen tarkoituksena on muuttaa nykyisiä direktiivejä 2014/65/EU, 2016/97, 2009/138/EY, 2011/61/EU ja (EU) 2014/91, valittu säädös on muutospäätös.

PRIIP-asetuksen oikeusperusta on SEUT-sopimuksen 114 artikla, koska siinä vahvistetaan yhteiset säännöt paketoitujen vähittäis - ja vakuutusmuotoisten sijoitustuotteiden avaintietoasiakirjoista. Koska tässä aloitteessa ehdotetaan lisätoimia näiden tavoitteiden saavuttamiseksi, lainsäädäntöehdotus hyväksyttäisiin saman oikeusperustan nojalla.

Käsittely Euroopan parlamentissa

Lainsäädäntöehdotusten vastuuvaiokunta Euroopan parlamentissa on talous- ja raha-asioiden valiokunta (ECON). Euroopan parlamentti ei ole vielä aloittanut ehdotusten käsittelyä eikä nimennyt esittelijää.

Kansallinen valmistelu

Valtiovarainministeriö
EU-ministerivaliokunnan kirjallinen menettely 7.-9.6.2023

Komission ehdotukset sekä niistä laadittu muistio käsitellään EU-asioiden komitean jaoston 10 (rahoituspalvelut ja pääomaliikkeet) sekä jaosto 16 (vakuutuspalveluasiat) kirjallisessa menettelyssä xx-xx.2023. Lisäksi valtiovarainministeriö on järjestää ehdotuksesta kuulemistilaisuuden sidosryhmille 9.6.2023.

Eduskuntakäsittely

Suuri valiokunta 9.6.2023

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

Asia kuuluu Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) 27 ja 29 §:n perusteella valtakunnan lainsäädäntövaltaan.

Taloudelliset vaikutukset

Taloudellisia vaikutuksia arvioidaan asiasta laadittavassa U-kirjelmässä

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

Ehdotusten käsittelyä ei ole vielä aloitettu neuvoston rahoituspalvelu-työryhmässä. Muiden jäsenvaltioiden viralliset kannat eivät ole vielä tiedossa.

Asiakirjat

COM(2023) 279 final Proposal for a DIRECTIVE OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL amending Directives (EU) 2009/65/EC, 2009/138/EC, 2011/61/EU, 2014/65/EU and (EU) 2016/97 as regards the Union retail investor protection rules

COM(2023) 278 final Proposal for a REGULATION OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL amending Regulation (EU) No 1286/2014 as regards the modernisation of the key information document

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

VM/RMO, Lainsäädäntöneuvos Paula Kirppu, p. 295 530 552
VM/RMO, Erityisasiantuntija Eemeli Väyrynen, p. 295 530 429
VM/RMO, Suunnittelija Niklas Hemminki, p. 295 530 443
etunimi.sukunimi@gov.fi

VAHVA-tunnus

EU/799/2023
EU/798/2023
EU/8/2023

Liitteet -

Viite -

Valtiovarainministeriö

Perusmuistio

EU/707/2023-VM-3

Lehtimäki Jonne

1.6.2023

ECOFIN-neuvosto 16.6.2023, Luxemburg; 6. ja 7. Finanssipoliittisten sääntöjen muuttaminen

Kokous

Talous- ja rahoitusasioiden neuvosto 16.6.2023

Eduskuntatunnus

E 14/2020 vp, EJ 12/2021 vp, EJ 10/2022 vp

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Euroopan komissio julkaisi 26.4.2023 ehdotuksensa lainsäädäntömuutoksista Euroopan unionin (EU) finanssipolitiikan sääntökehikon uudistamiseksi. Talous- ja rahoitusasioiden neuvoston kokouksessa 16.6.2023 käydään politiikkakeskustelu lainsäädäntöuudistusehdotuksista. Tätä keskustelua valmisteleva keskustelu käydään talous- ja rahoituskomiteassa 8.–9.6.2023.

Lainsäädäntöehdotusten julkaisua on edeltänyt laaja keskustelu talouspolitiikan koordinaatiokehikon toiminnasta. Komissio käynnisti lainsäädäntöön sisältyvien arviointilausekkeiden mukaisesti toisen arvion helmikuussa 2020 (COM(2020) 55 final). Keskustelut keskeytyivät jo keväällä 2020 koronaviruksen seurauksena. Komissio käynnisti keskustelut uudelleen 19.10.2021 julkaisemalla tiedonannon (COM(2021) 662 final), jossa käsiteltiin koronaviruksen taloudellisia vaikutuksia ja kriisin opetuksia sekä tämän vaikutuksia talouspolitiikan koordinaatioon. Tämän jälkeen erityisesti komiteatasolla käytiin teemakohtaisia keskusteluja syksyn 2021 ja kevään 2022 aikana. Lisäksi komissio järjesti keskustelujen rinnalla julkisen konsultaation, joka päättyi 31.12.2021. Komissio julkaisi 9.11.2022 tiedonannon kaavailemistaan uudistuksista talouspolitiikan koordinaatioon. Talous- ja rahoitusasioiden neuvosto otti kantaa komission kaavailemiin uudistuksiin päätelmässään 16.3.2023.

Valtioneuvosto toimittaa eduskunnalle lainsäädäntöehdotuksista U-kirjelmän.

Suomen kanta

Eduskunnalle on annettu komission tiedonnoista valtioneuvoston selvitys E 14/2020 vp sekä jatkoselvitykset EJ 12/2021 vp ja EJ 10/2022 vp.

Valtioneuvosto suhtautuu myönteisesti finanssipolitiikan sääntökehikon kehittämiseen. Valtioneuvosto pitää tärkeänä, että EU-maat harjoittavat vakaus- ja kasvusopimusta kunnioittavaa talous- ja finanssipolitiikkaa. Valtioneuvosto tukee finanssipolitiikan sääntöjen yksinkertaistamista.

Valtioneuvosto tarkentaa kantojaan neuvottelujen edetessä ja toimittaa eduskunnalle lainsäädäntöehdotuksista U-kirjelmän.

Pääasiallinen sisältö

Euroopan komissio julkaisi 26.4.2023 ehdotuksensa lainsäädäntömuutoksista Euroopan unionin (EU) finanssipolitiikan sääntökehikon uudistamiseksi.

Lainsäädäntömuutostokoonaisuus sisältää kolme ehdotusta:

1. ehdotus liitteineen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi talouspolitiikan ja monenvälisen julkisen talouden valvonnan tehokkaasta yhteensovittamisesta ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1466/97 kumoamisesta, jäljempänä ennaltaehkäisevää osaa koskeva asetus,
2. ehdotus neuvoston asetukseksi liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn täytäntöönpanon nopeuttamisesta ja selkeyttämisestä annetun asetuksen (EY) N:o 1467/97 muuttamiseksi, jäljempänä korjaavaa osaa koskevan asetuksen muutos, ja
3. ehdotus neuvoston direktiiviksi julkisen talouden kehyksiä koskevista vaatimuksista annetun direktiivin (2011/85/EU) muuttamiseksi, jäljempänä budjettikehysdirektiivi.

Lainsäädäntöuudistusten tavoitteena on komission mukaan jäsenvaltioiden velkakestävyys vahvistaminen samalla kannustaen kestäväan ja osallistavaan talouskasvuun uudistusten ja investointien avulla. Lisäksi tavoitteena on korjata nykyisen finanssipolitiikan sääntökehikon puutteita. Ehdotuksissa huomioidaan komission mukaan myös kohonneet velkatasot ja opetukset pandemianaikaisesta koordinoitusta politiikasta, ja ne pyrkivät parantamaan EU:n valmiutta kohdata tulevaisuuden haasteita, tekemään EU:n taloudesta vihreämmän, digitaalisemman, osallistavamman ja kestäkykyisemmän sekä vahvistamaan EU:n kilpailukykyä. Perussopimuksen viitearvot 3 prosenttia julkisen talouden alijäämälle sekä 60 prosenttia julkisen talouden velalle suhteessa BKT:hen pysyvät uudistuksessa ennallaan.

Ennaltaehkäisevää osaa koskeva asetus

Uusi ennaltaehkäisevää osaa koskeva asetus vastaa pitkälti komission 9.11.2022 julkaistussa tiedonannossa kaavailemia muutoksia huomioiden talous- ja rahoitusasioiden neuvoston maaliskuussa 2023 hyväksymät päätelmät. Komission ehdotuksen keskiössä ovat kansalliset keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteelliset suunnitelmat, jotka sisältävät julkisen talouden sopeutuspolun nettomenoille vähintään neljän vuoden ajanjaksolle sekä investoinnit ja rakenteelliset uudistukset. Jäsenvaltioiden olisi mahdollista hakea suunnitelmaan 3 vuoden lisäsopeutusaika sitoutumalla erillisiin rakenteellisiin lisä uudistuksiin ja lisäinvestointeihin.

Prosessi käynnistyisi komission laatimilla teknisillä julkisen talouden sopeutusurilla. Komissio laatii teknisen uran nettomenoille jäsenvaltioille, joiden julkinen velka ylittää 60 prosenttia tai alijäämä 3 prosenttia suhteessa BKT:hen, vähintään neljäksi ja enintään seitsemäksi vuodeksi.

Ennen kuin jäsenvaltiot esittäisivät kansallisen keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteellisen suunnitelmansa, ne kävisivät siitä teknistä vuoropuhelua komission kanssa. Komissio antaisi tämän jälkeen arvion jokaisen jäsenvaltion suunnitelmasta, minkä jälkeen neuvosto hyväksyisi jäsenvaltioiden suunnitelmat ja niiden sisältämän sopeutusuran nettomenoille ja uudistus- ja investointisitoumukset.

Lisäsopeutusajan edellytyksenä olevien määräaikaisten uudistusten ja investointien tulisi mm. edistää kasvua, tukea julkisen talouden kestävyttä, sisältää unionin yhteisiä

painopisteitä, ottaa huomioon asianomaiset maakohtaiset suositukset ja sisältää maakohtaisia investointiprioriteetteja.

Jäsenvaltioilla olisi objektiivisten tekijöiden johdosta tai hallituksen vaihtuessa mahdollista päivittää suunnitelmaa. Lisäksi tietyissä tilanteissa neuvosto voisi komission suosituksesta suositella jäsenvaltioille, että komission tekninen ura korvaisi jäsenvaltion sopeutusuran.

Korjaavaa osaa koskevan asetuksen muutos

Keskeisin muutos korjaavassa osassa olisi julkisen talouden velkaa koskevan kriteerin arvioinnin ja tämän rikkoutumisen perusteella käynnistettävän liiallisen alijäämän menettelyn muuttaminen. Velan alentamista tähän asti koskenut 1/20-sääntö poistettaisiin, ja velan riittävä vähentäminen määriteltäisiin neuvoston hyväksymällä julkisen talouden sopeutusuralla pysymisen kautta. Muita muutoksia korjaavassa osassa olisivat: SEUT 126 artiklan 2 kohdan a alakohdan mukainen poikkeuksellisen ja väliaikaisen määritelmät viitearvon ylittämisen yhteydessä muuttuisivat erityisesti sitä kautta, että niihin lisättäisiin koko EU:n tai euroalueen laajuinen taantuma; lisättäisiin neuvoston ja talous- ja rahoituskomitean lausuntojen, päätösten ja suositusten julkaisuutta. Muilta osin julkisen talouden alijäämää koskeva kriteeri ja tämän rikkoutumisen perusteella käynnistettävä liiallisen alijäämän menettely säilyisivät ennallaan.

Budjettikehysdirektiivin muutos

Budjettikehysdirektiivin merkittävimmät muutosehdotukset koskevat keskipitkän aikavälin suunnittelua, mukaan lukien uudistusten ja investointien sisällyttämistä siihen; itsenäisten finanssipolitiikan valvojien asemaa, jota vahvistettaisiin ja monipuolistettaisiin merkittävästi; tarkennuksia tilastoihin ja niiden julkaisuun, erityisesti onnettomuuksiin ja ilmatoriskeihin liittyvistä ehdollisista veloista sekä määritellyistä takauksista.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

Ennaltaehkäisevää osaa koskevan asetusehdotuksen oikeusperusta on monenkeskistä valvontaa koskeva SEUT 121 artiklan 6 kohta. Kyseisen määräyksen mukaan Euroopan parlamentti ja neuvosto voivat tavallista lainsäätämisyjärjestystä noudattaen annetuilla asetuksilla antaa yksityiskohtaiset säännöt 3 ja 4 kohdassa tarkoitettua monenvälisestä valvontamenettelystä. Neuvosto tekee ratkaisunsa määräenemmistöllä. Oikeusperusta vastaa uudella asetuksella kumottavaksi ehdotetun asetuksen (EY) N:o 1466/97 oikeusperustaa. Komissio perustelee kyseisen oikeusperustan käyttöä sillä, että asetuksen tavoitteena on jäsenvaltioiden talouspolitiikkojen koordinointi ja talousarvioiden monenvälinen valvonta.

Korjaavaa osaa koskevan asetusehdotuksen oikeusperusta on SEUT 126 artiklan 14 kohdan toinen alakohta, jonka mukaan neuvosto antaa yksimielisesti erityisessä lainsäätämisyjärjestyksessä sekä Euroopan parlamenttia ja Euroopan keskuspankkia kuultuaan aiheelliset säännökset, joilla [liiallisia alijäämiä koskevasta menettelystä tehty] pöytäkirja korvataan. Kyseinen määräys on myös voimassa olevan korjaavaa osaa koskevan asetuksen (EY) N:o 1467/97 oikeusperusta.

Budjettidirektiiviä koskevan ehdotuksen oikeusperusta on SEUT 126 artiklan 14 kohdan kolmas alakohta, jonka mukaan neuvosto vahvistaa määräenemmistöllä komission ehdotuksesta ja Euroopan parlamenttia kuultuaan yksityiskohtaiset säännöt ja määritelmät mainitun pöytäkirjan määräysten soveltamisesta. Komissio perustelee oikeusperustan käyttöä sillä, että jäsenvaltioiden julkisen talouden kehyksiin kohdistuvien vaatimusten vahvistamisella pyritään tukemaan alijäämien välttämistä koskevaa unionin politiikkaa.

Käsittely Euroopan parlamentissa

Ehdotusten käsittely Euroopan parlamentissa ei ole alkanut.

Ehdotusten käsittely on alkanut 8.5.2023 neuvoston finanssineuvosten työryhmässä.

Kansallinen valmistelu

Valtiovarainministeriö

EU-ministerivaliokunnan kirjallinen menettely 7.-9.6.2023

Komission ehdotuksia käsitellään EU-asioiden komitean jaoston 1 (talouspolitiikan koordinointi ja kansainväliset rahoituskysymykset) kokouksessa 14.6.2023.

Eduskuntakäsittely

Suuri valiokunta 9.6.2023

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

Asetukset ovat suoraan sovellettavaa oikeutta eivätkä ne edellytä kansallista voimaansaattamista.

Voimassa oleva direktiivi julkisen talouden kehyksistä on pääosin pantu täytäntöön talous- ja rahaliiton vakaudesta, yhteensovittamisesta sekä ohjauksesta ja hallinnasta tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja sopimuksen soveltamisesta sekä julkisen talouden monivuotisia kehyksiä koskevista vaatimuksista annetun lain (869/2012). Direktiivimuutos edellyttäneen muutoksia mainittuun lakiin ja sen nojalla annettuun valtioneuvoston asetukseen julkisen talouden suunnitelmasta (120/2014).

Ahvenanmaa itsehallintolain (1144/1991) 27 §:n mukaan tilastot valtakuntaa varten kuuluvat valtakunnan lainsäädäntövaltaan. Itsehallintolain 44 §:n mukaan maakunnalla on taloudellinen itsehallinto siten kuin siitä itsehallintolaissa säädetään. Maakuntapäivät päättää Ahvenanmaan maakunnan talousarviosta. Tarkemmat säännökset maakunnan talousarviosta annetaan maakuntalaissa.

Taloudelliset vaikutukset

Taloudellisia vaikutuksia arvioidaan asiasta laadittavassa U-kirjelmässä.

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

-

Asiakirjat

Ehdotukset Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi talouspolitiikan ja monenvälisen julkisen talouden valvonnan tehokkaasta yhteensovittamisesta ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1466/97 kumoamisesta (COM(2023) 240 final), neuvoston asetukseksi liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn täytäntöönpanon nopeuttamisesta ja selkeyttämisestä annetun asetuksen (EY) N:o 1467/97 muuttamiseksi (COM(2023) 241 final) ja neuvoston direktiiviksi julkisen talouden kehyksiä koskevista vaatimuksista annetun direktiivin 2011/85/EU muuttamiseksi (COM(2023) 242 final)

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

VM/EUS, Hallitusneuvos Seppo Tanninen, p. +358 295 530

VM/EUS, Neuvotteleva virkamies Antti Kekäläinen, p. +358 295 530 386

VM/EUS, Finanssiasiantuntija Jonne Lehtimäki, p. +358 295 530 522

VAHVA-tunnus

EU/707/2023

Liitteet -

Viite -

ECOFIN-neuvosto 16.6.2023, Luxemburg; 8. Elpymis- ja palautumistukivälineen mukaiset neuvoston täytäntöönpanopäätökset

Kokous

Talous- ja rahoitusasioiden neuvosto 16.6.2023

Eduskuntatunnus

E 77/2021 vp

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Ecofin-neuvostossa on tarkoitus hyväksyä Viron päivitetty elpymis- ja palautumissuunnitelma. Komission arvio päivitetystä suunnitelmasta julkaistiin 12.5.2023.

Elpymis- ja palautumissuunnitelmien päivitykset hyväksytään samassa prosessissa kuin alkuperäiset suunnitelmat. Komissiolla on kaksi kuukautta aikaa arvioida päivitetty suunnitelma. Mikäli komission arvio suunnitelmasta on myönteinen, se tekee ehdotuksen neuvoston täytäntöönpanopäätökseksi. Asetuksen 20 artiklan mukaan neuvoston on käsiteltävä täytäntöönpanopäätökset pääsääntöisesti neljän viikon kuluttua komission ehdotuksen antamisesta. Neuvoston täytäntöönpanopäätös ja siinä vahvistettavat tavoitteet ja välitavoitteet muodostavat perustan maksatuksille RRF-välineestä.

Suomen kanta

Valtioneuvosto on antanut eduskunnalle selvityksen E 77/2021 vp kansallisia elpymis- ja palautumissuunnitelmia koskevien täytäntöönpanopäätösten hyväksynnästä neuvostossa. Valtioneuvosto voi hyväksyä neuvoston täytäntöönpanopäätöksellä jäsenvaltioiden kansalliset elpymis- ja palautumissuunnitelmat, jotka sen arvion mukaan täyttävät RRF-asetuksen vaatimukset selvityksessä täsmennetyin tavoin.

Valtiovarainministeriön arvion perusteella voidaan katsoa Viron päivitetyn elpymis- ja palautumissuunnitelman täyttävän RRF-asetuksen vaatimukset valtioneuvoston selvityksessä E 77/2021 vp täsmennetyin tavoin.

Pääasiallinen sisältö

Viro toimitti päivitetyn elpymis- ja palautumissuunnitelmansa 9.3.2023 ja komission arvio päivityksestä julkaistiin 12.5.2023. Päivitetyn suunnitelman koko on noin 950 milj. euroa. Suunnitelmasta vihreää siirtymää tukee 59,0 % (alkuperäisessä suunnitelmassa 41,5 %) ja digitaalista siirtymää 24,0 % (alkuperäisessä 21,5 %).

Viron suunnitelman päivitys perustuu RRF-asetuksen 18(2) artiklan perusteella maan saannon laskemiseen sekä 21 artiklan perusteella määriteltyihin objektiivisiin olosuhteisiin, joihin jäsenmaan viranomaiset eivät ole voineet vaikuttaa.

Päivitys sisältää lisäksi RRF-asetuksen 21c artiklan mukaisen REPowerEU-luvun.

Päivityksen sisältö

Viro on poistanut neljä investointia alkuperäisestä suunnitelmasta. Ne koskevat Tallinnan sairaalaa, monitoimihelikoptereita, Rail Baltica -terminaalia ja länsiväylän rautatietä. Viro on myös muuttanut 13 toimenpidettä. Lisäksi Viron toimittamassa muutetussa RRF:ssä korjataan yhden toimenpiteen osalta kirjoitusasun virheitä. Samalla Viro on lisännyt alkuperäiseen suunnitelmaansa viisi uutta investointia: terveyskeskuksen rakentaminen Viljandiin, merituulipuistojen kehittämisen vauhdittaminen, yritysten tukeminen energiavarmuuden lisäämiseksi, maasiltojen rakentaminen Rail Baltica -rautatieinfrastruktuurihanketta varten, jolla Baltian maat liitetään Euroopan rautatieverkkoon, ja vetykäyttöinen alus meren saastumisen estämiseksi.

REPowerEU-luku

REPowerEU on osa elpymis- ja palatumistukivälinettä. Sillä tuetaan vihreää siirtymää ja irtautumista Venäjältä tuodusta fossiilienergiasta. Saadaksean REPowerEU-rahoitusta jäsenvaltioiden on päivitettävä suunnitelmaansa erillisellä REPowerEU-luvulla. Luvussa tulee esittää investoinnit ja uudistukset, joilla edistetään energiavarmuutta, energiahuollon monipuolistamista, uusiutuvien energialähteiden käytön ja energiatehokkuuden lisäämistä, energian varastointikapasiteetin lisäämistä tai fossiilisista polttoaineista riippuvuuden välttämätöntä vähentämistä. Investoinnit ja uudistukset tulee toteuttaa vuoden 2026 kesään mennessä.

Viro saa avustusmuotoista REPowerEU-rahoitusta noin 83 milj. euroa. Viron REPowerEU-luku sisältää yhden uudistuksen ja kaksi investointia, jotka kohdistuvat tuulivoiman rakentamisen lupamenettelyjen uudistamiseen, sähkönjakeluverkon parantamiseen sekä biokaasun ja biometaanin tuotannon ja käytön lisäämiseen.

Suunnitelman REPowerEU-luvun odotetaan edistävän tehokkaasti (arvio A) energiavarmuutta, unionin energiahuollon monipuolistamista, uusiutuvien energialähteiden käytön ja energiatehokkuuden lisäämistä, energian varastointikapasiteetin lisäämistä tai fossiilisista polttoaineista riippuvuuden välttämätöntä vähentämistä ennen vuotta 2030.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

Kyseessä on neuvoston täytäntöönpanopäätös, joka perustuu RRF-asetuksessa neuvostolle SEUT 291 artiklan 2 kohdan mukaisesti siirrettyyn täytäntöönpanovaltaan. Neuvosto tekee päätöksensä määräenemmistöllä komission ehdotuksesta.

Käsittely Euroopan parlamentissa

Euroopan parlamentti ei osallistu täytäntöönpanopäätösten hyväksymiseen. RRF-asetuksen 25 artiklan mukaan komission on kuitenkin toimitettava ehdotukset neuvoston täytäntöönpanopäätöksiksi yhtäaikaaisesti ja yhtäläisin ehdoin Euroopan parlamentille ja neuvostolle ilman aiheutonta viivytystä. RRF-asetuksen 26 artiklassa säädetään elpymis- ja palautumisvuoropuhelusta, jonka puitteissa Euroopan parlamentti voi kutsua komission keskustelemaan elpymis- ja palautumissuunnitelmista ja niiden arvioinnista.

Kansallinen valmistelu

Valtiovarainministeriö
EU-ministerivaliokunnan kirjallinen menettely 7.-9.6.2023

Eduskuntakäsittely

Suuri valiokunta 9.6.2023

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

-

Taloudelliset vaikutukset

-

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

Eduskunta on omien varojen päätöksen (EV 54/2021 vp - HE 260/2020 vp) hyväksymisen yhteydessä edellyttänyt, että käsiteltäessä jäsenmaiden kansallisia elpymis- ja palautumissuunnitelmia Suomi pitää kiinni ehdollisuudesta ja julkisen talouden tervehdyttämisestä kaikkien jäsenmaiden kohdalla, ei hyväksy varojen myöntämistä ilman uskottavia julkisia talouksia tervehdyttäviä rakenteellisia uudistuksia ja edellyttää, että varojen maksatuksen ehtona on sitoutuminen oikeusvaltioperiaatteeseen.

Asiakirjat

Proposal for a Council Implementing Decision amending Council Implementing Decision (EU) (ST 12532/21 INIT; ST 12532/21 ADD 1) of 3 November 2021 on the approval of the assessment of the recovery and resilience plan for Estonia and Annex

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

VM/EUS, Finanssineuvos Laura Vartia, p. +358 295 530 228
VM/EUS, Finanssineuvos Susanna Ikonen, p. +358 295 530 049
VM/KVR, Finanssineuvos Jouni Sinivuori, p. +358 295 530 463
VM/EUS, Finanssiasiantuntija Jonne Lehtimäki, p. +358 295 530 522
etunimi.sukunimi@gov.fi

VAHVA-tunnus

EU/769/2023

Liitteet -

Viite -

Valtiovarainministeriö

Perusmuistio

EU/795/2023-VM-82

Lehtimäki Jonne

2.6.2023

ECOFIN-neuvosto 16.6.2023, Luxemburg; 9. Eurooppalainen ohjausjakso 2023

Kokous

Talous- ja rahoitusasioiden neuvosto 16.6.2023

Eduskuntatunnus

-

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Euroopan komissio julkaisi eurooppalaisen ohjausjakson kevätpaketin 24.5.2023. Tässä yhteydessä käsiteltävänä ovat neuvoston suositukset kansallisista uudistusohjelmista sekä neuvoston lausunnot päivitetystä vakaus- ja lähentymisohjelmista. Eurooppa-neuvosto käsittelee suosituksia kesäkuun kokouksessaan.

Suomen kanta

Suomi voi hyväksyä maakohtaiset suositukset.

Pääasiallinen sisältö

Komissio antaa Suomelle neljä maakohtaista suositusta: ensimmäinen koskee laajasti finanssipolitiikkaa (ml. energiatukitoimet, julkisten menojen kasvun rajoittaminen ja sosiaaliturvauudistus), toinen elpymis- ja palautumistukivälineen toimeenpanoa, kolmas työvoima- ja osaajapulaan vastaamista ja neljäs vihreän siirtymän edistämistä erityisesti energiasektorilla.

Maaraportissa komissio erittelee merkittävimpiä Suomen haasteita, joita ovat muun muassa: heikko tuottavuuden kasvu pitkällä aikavälillä, julkisen sektorin ja kotitalouksien velkaantuminen, väestörakenne (ml. ikääntyminen ja matala nettomaahanmuutto) sekä työvoima- ja osaamispula.

Suomen maakohtaiset suositukset

Komissio suosittaa neuvoston suosituksiksi Suomelle vuosina 2023 ja 2024:

- (1) Purkaa voimassa olevia energiatukitoimenpiteitä vuoden 2023 loppuun mennessä käyttämällä niihin liittyviä säästöjä julkisen talouden alijäämän pienentämiseen. Jos energian hinnan nousu edellyttää uusia tukitoimenpiteitä, varmistaa, että toimet on suunnattu haavoittuvien kotitalouksien ja yritysten

suojelemiseen, ovat julkiselle taloudelle kohtuuhintaisia ja säilyttävät kannustimet energiansäästöön.

Varmistaa varovainen (*prudent*) finanssipolitiikka erityisesti rajoittamalla kansallisesti rahoitettujen nettoperusmenojen nimellistä kasvua vuonna 2024 enintään 2,2 prosenttiin.

Säilyttää kansallisesti rahoitetut julkiset investoinnit ja varmistaa RRF-avustusten ja muiden EU-varojen tehokas hyödyntäminen erityisesti vihreän ja digitaalisen siirtymän edistämiseksi.

Jatkaa vuoden 2024 jälkeisellä kaudella julkisen talouden keskipitkän aikavälin strategiaa, jossa asteittainen ja kestävä vakauttaminen yhdistetään kestävämpään kasvuun tähtääviin investointeihin ja uudistuksiin, jotta julkisen talouden rahoitusasema olisi varovainen (*prudent*) keskipitkällä aikavälillä.

Jatkaa sosiaaliturvajärjestelmän uudistamista sosiaalietuusjärjestelmän tehostamiseksi, mikä parantaisi työnteon kannustimia ja tukisi myös julkisen talouden pitkän aikavälin kestävyyttä.

- (2) Jatkaa päivitetyn elpymis- ja palautumissuunnitelman tasaista täytäntöönpanoa ja viimeistellä nopeasti REPowerEU-luku, jotta sen täytäntöönpano voidaan aloittaa nopeasti. Jatkaa koheesiopolitiikan ohjelmien nopeaa täytäntöönpanoa yhdessä elpymis- ja palautumissuunnitelman kanssa.
- (3) Vastata työvoima- ja osaajapulaan työvoiman uudelleen koulutuksella ja osaamisen parantamisella sekä laajentamalla korkea-asteen koulutustarjontaa erityisesti niillä koulutusaloilla, joilla on eniten kysyntää työmarkkinoilla.
- (4) Jatkaa fossiilisista polttoaineista riippuvuuden vähentämistä nopeuttamalla uusiutuvien energialähteiden käyttöönottoa muun muassa nopeuttamalla lupamenettelyjä entisestään ja vauhdittamalla julkisia ja yksityisiä investointeja, jotka vähentävät hiilidioksidipäästöjä teollisuudessa ja liikenteessä. Jatkaa energiainfrastruktuurin kehittämistä huoltovarmuuden parantamiseksi vahvistamalla sähkönsiirtoverkkoja. Tehostaa toimia vihreän siirtymän edellyttämän osaamisen varmistamiseksi.

Suomen maaraportti

Maaraportin mukaan kasvaneet julkiset menot ja heikko kasvu aiheuttavat paineita julkiselle taloudelle. Komission kevätennusteen mukaan alijäämä on vuosina 2023 ja 2024 2,6 % suhteessa BKT:hen. Velka-aste nousee vuoden 2023 73,9 prosentista 76,2 prosenttiin vuonna 2024. Väestörakenne (erityisesti ikääntyminen ja matala nettomaahanmuutto) aiheuttaa paineita koko taloudelle ja julkiselle taloudelle. Ikääntymisen kustannukset aiheuttavat paineita pitkän aikavälin julkisen talouden kestävyydelle. Maaraportti sisältää myös päivitetyn velkakestävyysanalyysin, jonka mukaan Suomen lyhyen aikavälin velkakestävyysriskit ovat yhä matalat, mutta keskipitkällä- ja pitkällä aikavälillä ne ovat keskitasoa.

Maaraportissa on nostettu esille kotitalouksien korkea velkaantuminen ja nousevan korkotason aiheuttamat lisäkustannukset. Kotitalouksen velkaantumisaste on yli viitearvojen ja noin 3/4 siitä liittyy asuntolainoihin.

Suomen kunnianhimoiset tavoitteet vihreän siirtymän osalta on huomioitu, erityisesti liittyen vuoden 2035 hiilineutraaliustavoitteeseen, uusiutuvan energian osuuteen, joka on

EU:n toiseksi suurin sekä energiatehokkaaseen asumiseen, joskin fossiilisten polttoaineiden merkittävänä säilynyt lämmityskäyttö mainitaan negatiivisena puolena.

Maaraportin mukaan Suomen työmarkkinat toimivat hyvin, mutta rakenteellisia haasteita on edelleen. Myönteisestä kehityksestä huolimatta osa väestöstä on edelleen heikossa työmarkkina-asemassa. Suunnitellulla sosiaaliturvauudistuksella pyritään vastaamaan tähän ongelmaan. Aliedustettujen ryhmien parempi integrointi työmarkkinoille on Suomen kansallisen työllisyysastetavoitteen saavuttamisen kannalta keskeistä.

Työ- ja osaamispula asettaa haasteita Suomen kilpailukyvyille ja kasvulle. Suomen työvoimapulaa pahentavat edelleen väestön ikääntyminen, suhteellisen matala alueellinen työvoiman liikkuvuus ja matalampi muuttoliike suhteessa pohjoismaisiin verrokkimaihin. Sosiaali- ja terveysalalla on merkittäviä haasteita ja henkilöstöpula on edelleen kriittinen kysymys. Vaikeasta työvoimapulasta kärsivien ammattien vetovoimaisuuden parantamiseksi tarvittaisiin laajamittaisia investointeja osaamisen parantamiseen ja uudelleenkouluttamiseen osana vihreää ja digitaalista siirtymää ja ulkomaisten työntekijöiden houkuttelemista.

Nuorten matala korkea-asteen koulutustaso on aiheuttanut pitkään haasteita. Kielteiseen koulutuskehitykseen puuttuminen on kiireellistä, ja koulutusasteen nostaminen edellyttää selkeää pitkän aikavälin suunnitelmaa.

Suomi kamppailee pitkäaikaisten tuottavuuteen liittyvien haasteiden parissa. Nykyinen liiketoimintamalli ja erilaiset rakenteelliset haasteet jarruttavat tuottavuuden kasvua. Työn tuottavuus on pysähtynyt ja T&K-investointien vuoksi kokonaistuottavuus ei ole merkittävästi parantunut. Suomen on edelleen tärkeää panostaa tuottavuuden kasvua tukeviin investointeihin yhteiskunnan nopeasti ikääntyessä.

Suomessa kiinteän pääoman bruttomuodostus on kallistunut kuitenkin enemmän rakentamiseen kuin investointeihin laitteisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin, jotka ovat tärkeitä tuottavuuden kasvun kannalta. Lisäksi Suomen menestys ulkomaisten suorien sijoitusten houkuttelussa on heikompi kuin vertailumaiden, mikä jarruttaa viennin ja tuottavuuden kasvua.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

-

Käsittely Euroopan parlamentissa

-

Kansallinen valmistelu

Valtiovarainministeriö
EU-ministerivaliokunnan kirjallinen menettely 7.-9.6.2023

Eduskuntakäsittely

Suuri valiokunta 9.6.2023

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

-

Taloudelliset vaikutukset

-

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

-

Asiakirjat

COM(2023) 626: COUNCIL RECOMMENDATION on the 2023 National Reform Programme of Finland and delivering a Council opinion on the 2023 Stability Programme of Finland

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

VM/EUS, Finanssineuvos Laura Vartia, p. +358 295 530 228
VM/KO, Erityisasiantuntija Olli Palmén, p. +358 295 530 593
VM/EUS, Finanssiasiantuntija Jonne Lehtimäki, p. +358 295 530 522
VM/EUS, Neuvotteleva virkamies Antti Kekäläinen, p. +358 295 530 386
etunimi.sukunimi@gov.fi

VAHVA-tunnus

EU/795/2023

Liitteet -**Viite** -

Valtiovarainministeriö

Perusmuistio

EU/22/2023-VM-11

Tanninen Seppo

2.6.2023

ECOFIN-neuvosto 16.6.2023, Luxemburg; 10. Venäjän Ukrainaan kohdistaman hyökkäyksen talous- ja rahoitusvaikutukset

Kokous

Talous- ja rahoitusasioiden neuvosto 16.6.2023

Eduskuntatunnus

E 70/2022 vp, E 107/2022 vp, E 143/2022 vp, EJ 11/2022 vp, U 99/2022 vp, UTP, 5/2022 vp, UTPJ 7/2022 vp, UTPJ 59/2022 vp

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Talous- ja rahoitusasioiden neuvoston (ECOFIN) kokouksessa on tarkoitus keskustella Venäjän hyökkäyssodan talous- ja rahoitusvaikutuksista EU:ssa ja sen jäsenvaltioissa. Puheenjohtajan ennakkotiedon mukaan tarkoituksena on keskustella Ukrainan taloustilanteesta, minkä lisäksi komissio antaa makrotaloudellista apua koskevan tilannekatsauksen.

Asiaa on käsitelty säännöllisesti talous- ja rahoitusasioiden neuvoston kokouksissa Venäjän Ukrainaan kohdistaman hyökkäyksen alkamisen jälkeen. Ukrainan makrotaloudellista tukea koskevat asetukset ja asetusmuutokset hyväksyttiin neuvostossa joulukuussa.

Asiakohtaa koskevaa ennakkomateriaalia ei ole toimitettu.

Suomen kanta

Suomen kantoja liittyen Ukrainan rahoitustukeen on määritelty mm. valtioneuvoston selvityksissä E 70/2022 vp, E 107/2022 vp, E 143/2022 vp, EJ11/2022 vp ja U 99/2022 vp sekä Venäjään kohdistettuihin pakotteisiin UTP-selvityksissä (UTP 5/2022 vp).

Suomi tuomitsee jyrkästi Venäjän sotilaallisen hyökkäyksen Ukrainaan ja tukee vankasti Ukrainan itsenäisyyttä, suvereniteettia ja alueellista koskemattomuutta (UTPJ 7/2022 vp, E 70/2022 vp).

Suomi korostaa, että EU:n vahvaa poliittista, taloudellista ja sotilaallista tukea Ukrainalle sekä humanitaarista apua Ukrainaun tulee jatkaa ja lisätä. Suomi pitää tärkeänä, että EU ja muut kansainväliset kumppanit tukevat Ukrainaa sen lyhyen aikavälin rahoitustarpeissa (E 143/2022 vp, U 99/2022 vp).

Suomi katsoo, että Ukrainalle annettavien makrotaloudellisen avun lainojen korkokustannukset tulisi ensisijaisesti rahoittaa EU-budjetista, uudelleenkohdentamalla ja tarvittaessa olemassa olevia erityisvälineitä käyttäen. Viime kädessä Suomi voi kuitenkin hyväksyä korkokustannusten kattamisen jäsenvaltioiden suhteellisilla maksuosuuksilla (E 143/2022 vp, U 99/2022 vp).

Suomi pitää tärkeänä, että EU jatkaa vahvaa, tehokasta ja yhtenäistä vastaamista Venäjän sotilaalliseen hyökkäykseen Ukraina. EU:n tulee edelleen johdonmukaisesti lisätä pakotteita Venäjää ja Valko-Venäjää kohtaan Venäjän aggression jatkuessa. Suomi pitää tärkeänä, ja pyrkii aktiivisesti vaikuttamaan siihen, että pakotteiden asettamisessa kiinnitetään erityistä huomiota pakotteiden tehokkaaseen toimeenpanoon ja pakotteiden kiertämisen estämiseen (UTPJ 59/2022 vp).

Suomi tulee muodostamaan kantansa erikseen mahdollisten uusien ehdotusten osalta.

Pääasiallinen sisältö

Valtiovarainministerit ovat keskustelleet Venäjän hyökkäyssodan ja Venäjää vastaan asetettujen pakotteiden aiheuttamista talous- ja rahoitusvaikutuksista säännöllisesti talous- ja rahoitusasioiden neuvoston kokouksissa.

Taloustilanteesta

OECD:n lyhyen aikavälin talousnäkökymät -kokouksessa 11.5.2023 esiintyneen Ukrainan varatalousministeri Oleksii Sobolevin mukaan sodan tuhot ovat 135 mrd. USD:n suuruisia tähän mennessä. Suurimmat tuhot ovat kohdistuneet asuinrakennuksiin ja liikenneinfrastruktuuriin. BKT supistui 30 prosenttia viime vuonna. Maaliskuussa 2023 inflaatio oli 21,3 %. Ukraina tarvitsee globaalia tukea. BKT-ennuste kuluvalle vuodelle on 1,1 %, ja kasvun odotetaan elpyvän 5,4 prosenttiin ensi vuonna. Inflaatio hidastuu 20 prosenttiin tänä vuonna ja edelleen 12 prosenttiin ensi vuonna. Työttömyys on nousnut sodan aikana voimakkaasti, mutta laskee 18,4 prosentista tänä vuonna 13,2 prosenttiin ensi vuonna. Kahdeksan miljoonaa ihmistä on paennut maasta, Saksaan ja Puolaan on päätyntä miljoona henkeä. Kansainvälinen tuki Ukrainalle helpottaa maan tilannetta.

Maataloudella ja sen tuotteiden vientimahdollisuuksilla (Grain deal) on iso merkitys talouden näkökulmille. Maataloussektori käsittää noin 10 prosenttia BKT:sta.

Venäjän hyökkäyssota Ukraina on aiheuttanut valtavat ulkoisen rahoituksen tarpeet, jotta voidaan estää Ukrainan kriittisten instituutioiden, infrastruktuurin, talouden ja kansalaisten arjen romahtaminen. Komission, Ukrainan hallituksen, Maailmanpankin ja YK:n maaliskuussa 2023 julkaiseman arvion mukaan Ukrainan jälleenrakennuksen ja elpymisen rahoitustarpeen olevan noin 411 miljardia euroa vuosina 2023-2033 (noin kaksinkertainen summa Ukrainan vuoden 2021 BKT:hen nähden). Tämä koostuu 119 mrd. euron lyhyen aikavälin rahoitustarpeesta (vuodet 2023-2026) ja noin 263 mrd. euron keskipitkän ja pitkän aikavälin jälleenrakennus- ja elpymiskustannuksista.

Suomi on tukenut Ukrainaa Venäjän hyökkäyksen johdosta niin kahdenvälisen kuin monenkeskisten kanavien kautta. Kahdenvälisestä tukesta Ukrainalle Suomi on osoittanut vuonna 2022 ja 2023 yhteensä lähes 1,1 mrd. euron edestä. Tästä noin 94 milj. euroa on ollut kehitysyhteistyörahoitusta, ml. humanitääristä apua. Puolustusmateriaalitukea Suomi on osoittanut yhteensä noin 1 020 milj. euron edestä. Lisäksi Suomi on antanut muuta materiaalitukea noin 8 milj. euron edestä.

Makrotaloudellinen apu (MFA+)

Ukrainan makrotaloudellista tukea koskevat asetukset ja asetusmuutokset hyväksyttiin neuvostossa joulukuussa 2022. Komissio antoi 9.11.2022 kolmesta lainsäädäntöehdotuksesta koostuvan Ukrainan makrotaloudellista apua koskevan paketin, johon kuului varainhoitoasetusta koskeva muutosehdotus, rahoituskehysasetuksen muutosehdotus sekä asetusehdotus Ukrainan makrotaloudellista rahoitusapua koskevan välineen (MFA+-väline) perustamisesta.

Ukrainan makrotaloudellista rahoitusapua koskevassa asetuksessa säädetään uudesta välineestä unionin enintään 18 miljardin tuen kanavoimiseksi Ukrainalle vuodelle 2023 sekä rahoitusavusta aiheutuvien korko- ja hallintokulujen rahoittamista Ukrainan puolesta. Rahoitusapu rahoitetaan hyödyntämällä EU:n omien varojen enimmäismäärän ja vuosien 2021-2027 monivuotisen rahoituskehysten välistä liikkumavaraa kohdennetusti Ukrainaa varten. Tätä liikkumavaraa hyödyntäen EU laskee liikkeeseen joukkovelkakirjalainoja ja lainaa varat edelleen Ukrainalle. Ensimmäinen 3 miljardin maksatuserä Ukrainalle tehtiin 17.1.2023. Loput erät ovat suuruudeltaan noin 1,5 miljardia euroa.

EU on myöntänyt lainamuotoista makrotaloudellista apua Ukrainalle vuosina 2022 ja 2023 yhteensä noin 25 miljardia euroa.

Pakotteet

EU:ssa valmistellaan parhaillaan 11. pakotekokonaisuutta Venäjälle. Valmistelun painopiste on toimenpiteissä, joilla pyritään estämään pakotteiden kiertoa. Raportointivelvollisuuksia venäläisten tahojen jäädytetyistä varoista pyritään myös selventämään. Rinnakkaisesti uuden pakotepaketin valmistelun kanssa selvitetään neuvoston työryhmässä Venäjän jäädytettyjen varojen hyödyntämistä Ukrainan hyväksi. Työryhmä on kahdessa kokoontumisessaan keskittynyt pääasiassa toimenpiteiden kansainvälis- ja EU-oikeudellisen kysymysten selvittämiseen. Jatkotyössä tarkastellaan myös mahdollisten toimien taloudellista ja poliittista toteutettavuutta.

Yhteiskunnan digitalisaatiosta jälleenrakennuksen yhteydessä

Ukrainan jälleenrakennukseen liittyy julkisten palveluiden digitalisointi. Ukrainassa on ollut Neuvostoliiton ajoilta yhteiskunnallista korruptiota. Uudella Yhdysvaltain tuella muodostetulla digitaalisella julkisella palvelulla DIIA (lyhennys sanoista, jotka kääntyvät suomeksi "valtio ja minä") pyritään sekä digiloikkaan että korruption vähentämiseen. Ukrainan varapääministeri ja digitalisaatioministeri Mihailo Fedorov esitteli medialle palvelua Washingtonissa aiemmin toukokuussa.

DIIAn tarkoitus on saavuttaa ukrainalaiset yli 120 julkisella palvelulla ja mahdollistaa pääsy digitaalisiin asiakirjoihin. Näihin palveluihin kuuluvat mm. maailman ensimmäinen digitaalinen passi, digitaalisen ajokortin hakeminen, rakennusluvan hakeminen, syntymien rekisteröinti, verojen maksaminen, pankkiasiat sekä digitaaliset allekirjoitukset. Tähän mennessä 19 miljoonaa ukrainalaista eli vajaa puolet väestöstä on ladannut palvelun älypuhelimeensa ja käyttää siihen liitettyjä palveluja. Palvelun avulla Ukraina pyrkii lujittamaan maan vahvaan IT-osaamiseen perustuvaa teknologiasektoria tuotantorakenteessaan, joka painottuu maatalouteen ja raskaaseen teollisuuteen.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

-

Käsittely Euroopan parlamentissa

-

Kansallinen valmistelu

Valtiovarainministeriö
EU-ministerivaliokunta, kirjallinen menettely 7.-9.6.2023

Eduskuntakäsittely

Suuri valiokunta, 9.6.2023

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

-

Taloudelliset vaikutukset

Suomen osuus Ukrainalle myönnetyn makrotaloudellisen avun (MFA+) korko- ja hallinnointikuluista tämän hetkisen arvion mukaan on vuosina 2024-2027 yhteensä noin 48 miljoonaa euroa.

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

-

Asiakirjat

-

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

VM/EUS hallitusneuvos Seppo Tanninen, + 358 295 530 224
VM/KO neuvotteleva virkamies Jussi Huopaniemi, +358 295 530 257
VM/RMO finanssineuvos Markku Puumalainen, +358 295 530 206
etunimi.sukunimi@gov.fi

VAHVA-tunnus

EU/22/2023

Liitteet -**Viite** -

Valtiovarainministeriö

Perusmuistio

EU/19/2023-VM-18

Sihvola Mikko

31.5.2023

ECOFIN-neuvosto 16.6.2023, Luxemburg; 11. G20 valtiovarainministerien ja keskuspankkien pääjohtajien 14.-18.7.2023 kokouksen valmistelu: EU:n yhteiset linjaukset

Kokous

Talous- ja rahoitusasioiden neuvosto 16.06.2023

Eduskuntatunnus

-

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Asiakohdassa annetaan mandaatti talous - ja rahoituskomitealle (EFC) hyväksyä EU:n yhteiset linjaukset G20 valtiovarainministerien ja keskuspankkien pääjohtajien 14.-18. heinäkuuta 2023 pidettävään kokoukseen.

Suomen kanta

Suomi hyväksyy mandaatin antamisen talous - ja rahoituskomitealle (EFC) hyväksyä EU:n yhteiset linjaukset G20 valtiovarainministerien ja keskuspankkien pääjohtajien 14.-18. heinäkuuta 2023 pidettävään kokoukseen.

Pääasiallinen sisältö

G20 valtiovarainministerien ja keskuspankkien pääjohtajien 14.-18. heinäkuuta 2023 pidettävään kokoukseen ei ole vielä saatavilla agendaa eikä luonnosta EU:n yhteisiksi linjauksiksi. Näin ollen EU:n yhteisiä linjauksia ei voida käsitellä kesäkuun talous- ja rahoitusasioiden ministerineuvostossa. Talous- ja rahoitusasioiden ministerineuvosto antaa mandaatin talous- ja rahoituskomitealle valmistella EU:n yhteiset linjaukset G20-kokoukseen.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

-

Käsittely Euroopan parlamentissa

-

Kansallinen valmistelu

Valtiovarainministeriö
EU-ministerivaliokunta kirjallinen menettely 7.-9.6.2023

Eduskuntakäsittely

Suuri valiokunta 9.6.2023

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

-

Taloudelliset vaikutukset

-

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

-

Asiakirjat

-

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

VM/KVR, Erityisasiantuntija Mikko Sihvola, p. 02955 30303
etunimi.sukunimi@gov.fi

VAHVA-tunnus

EU/19/2023

-

Liitteet -

Viite -

Valtiovarainministeriö

Perusmuistio

EU/309/2023-VM-6

Maisala Tiina

31.5.2023

ECOFIN-neuvosto 16.6.2023

Luxemburg;

12. Päätelmät yritysverotuksen

Käytännesääntö-työryhmässä saavutetusta edistyksestä

Kokous

Talous- ja rahoitusasioiden neuvosto 16.6.2023

Eduskuntatunnus

E 80/2020 vp

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Neuvostossa hyväksytään Yritysverotuksen käytännesääntötyöryhmän (Code of Conduct Group for Business Taxation) raportti ryhmän työskentelystä vuoden 2023 ensimmäisen puoliskon osalta sekä jatkotyötä ohjaavat neuvoston päätelmät.

Raportista ja päätelmistä päästiin yksimielisyyteen käytännesääntötyöryhmässä 2.6.2023. Ne on tarkoitus hyväksyä A-kohtana Ecofin-neuvostossa.

Suomen kanta

Suomi voi hyväksyä neuvoston päätelmät sekä raportin.

Suomen kanta nojaa valtioneuvoston selvitykseen E 80/2020 vp.

Pääasiallinen sisältö

Yritysverotuksen käytännesääntöryhmän (Code of Conduct Group for Business Taxation) tehtävänä on tarkastella jäsenvaltioiden yritysverojärjestelmiä ja arvioida, onko joitakin niihin sisältyviä toimia katsottava haitalliseksi verokilpailuksi. Haitalliseksi katsotaan toimi, joka tiettyjen käytännesäännöissä määriteltyjen kriteerien mukaisesti arvioidaan kohtuuttomasti vaikuttavan yritystoiminnan sisäisiin sijoittumispäätöksiin yhteisössä esimerkiksi siksi, että toimi on suunnattu ainoastaan ulkomaisille yrityksille ja se takaa näille yrityksille edullisemman verokohtelun kuin mihin kyseisen jäsenvaltion yleisen yritysverojärjestelmän soveltaminen johtaisi. Käytännesäännöt eivät ole sitova EU-oikeudellinen instrumentti, mutta jäsenvaltiot ovat sitoutuneet sen noudattamiseen poliittisesti. Käytännesääntöryhmä aloitti myös vuonna 2016 työn yhteisen EU-listan muodostamiseksi yhteistyöhaluttomista kolmansista valtioista verotuksen alalla.

Käytännesääntöryhmä toimittaa Ecofin-neuvostolle raportin työstään aina puolivuositain.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

-

Käsittely Euroopan parlamentissa

-

Kansallinen valmistelu

Valtiovarainministeriö

EU-ministerivaliokunta kirjallinen menettely 7. – 9.6.2023

Eduskuntakäsittely

Suuri valiokunta 9.6.2023

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

-

Taloudelliset vaikutukset

-

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

-

Asiakirjat

WK 6542/2023

9170/23

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

VM/VO, finanssineuvos Tiina Maisala, p. 02955 30469, tiina.maisala@gov.fi

VAHVA-tunnus

EU/309/2023

EU/8/2023

Liitteet

Viite

Valtiovarainministeriö

Perusmuistio

EU/309/2023-VM-7

Maisala Tiina

31.5.2023

ECOFIN-neuvosto 16.6.2023 Luxemburg; 13. Ecofin-neuvoston raportti veroasioista Eurooppa- neuvostolle

Kokous

Talous- ja rahoitusasioiden neuvosto 16.6.2023

Eduskuntatunnus

-

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Neuvostossa hyväksytään Eurooppa-neuvostolle menevä raportti, joka koskee veroasioissa Ruotsin puheenjohtajakaudella tehtyä työtä ja saavutettua edistystä.

Raportti on tarkoitus hyväksyä A-kohtana Ecofin-neuvostossa.

Suomen kanta

Suomi voi hyväksyä raportin.

Pääasiallinen sisältö

Neuvosto (Ecofin) raportoi Eurooppa-neuvostolle veroasioista puolivuositain.

Raportissa kuvataan Ruotsin puheenjohtajakaudella käsitellyjä veroasioita ja niissä saavutettua edistystä yritysverotuksen, arvonlisäverotuksen, energiaverotuksen, hallinnollisen yhteistyön aloilla sekä verotuksen alan koordinaatiossa.

Raportista päästiin yksimielisyyteen veroasioiden korkean tason työryhmässä 1.6.2023 ja se etenee I/A-asiana Coreperiin ja Ecofin-neuvostoon.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

-

Käsittely Euroopan parlamentissa

-

Kansallinen valmistelu

Valtiovarainministeriö

EU-ministerivaliokunta kirjallinen menettely 7. – 9.6.2023

Eduskuntakäsittely

Suuri valiokunta 9.6.2023

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

-

Taloudelliset vaikutukset

-

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

-

Asiakirjat

WK 6337/2023 rev1

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

VM/VO, finanssineuvos Tiina Maisala, p. 02955 30469, tiina.maisala@gov.fi

VAHVA-tunnus

EU/309/2023

EU/8/2023

Liitteet

Viite

Euroryhmän ja laajennetun euroryhmän kokoukset 15.6.2023

Alustavan asialistan mukaan Euroryhmän kokouksissa 15.6.2023 käsitellään seuraavia asioita:

1. Digitaalisen euron tilannekatsaus – katsaus korkean tason toimintamallista

Eurojärjestelmän digitaalista euroa koskeva selvitysvaihe on päättymässä ja EKP:n neuvoston on tarkoitus tehdä syksyllä päätös mahdollisesta etenemisestä projektin valmisteluvaiheeseen. Euroryhmän kokouksessa eurojärjestelmä esittelee selvitysvaiheen aikana muodostuneen näkemyksensä digitaalisen euron mahdollisesta toteutustavasta ns. korkean tason mallina. Malli kokoaa yhteen selvitysvaiheessa ja aiemmissa euroryhmäkeskusteluissa esille nousseita asioita.

Digitaalinen euro tulisi olemaan euroalueen laajuisesti saatavissa oleva maksuväline, joka täydentäisi käteisen ja muiden maksuvälineiden tarjontaa. Digitaalista euroa käytettäisiin maksupalveluntarjoajan (esim. pankki) kautta, joka avaisi käyttäjälle tilin sekä tarjoaisi sen käyttämiseen tarvittavan käyttöliittymän ja palvelut. Eurojärjestelmä hoitaisi maksujen selvityksen ja sääntökirjan rakentamisen lisäksi palveluita, joilla varmistetaan digitaalisella eurolla maksamisen turvallisuus, nopeus ja saavutettavuus. Ensimmäisessä vaiheessa digitaalinen euro tulisi tarjoamaan verkkokaupassa ja henkilöiltä henkilöille tapahtuvaan maksamiseen sopivan välineen, joka laajentuisi myöhemmin kattamaan myös muut yleiset maksamisen käytötapaukset.

Eurojärjestelmän näkemys on, että yksityishenkilöiden osalta digitaalisen euron peruskäyttö tulisi olla ilmaista. Kauppiailta voitaisiin veloittaa palvelumaksuja ja digitaalisen euron jakelijoille tulisi mahdollisuus saada siirtohinnoittelun kautta tulovirtaa transaktioista. Yksityisyyden suojan osalta digitaalinen euro voisi vahvistaa käyttäjien kontrollia omien maksutietojen jakamisesta ulkopuolisille toimijoille. Eurojärjestelmän näkemyksen mukaan peruskäyttö tulisi onnistua siten, että palveluntarjoajat voivat hyödyntää asiakkaiden maksutietoja ainoastaan asiakkaan tuntemisvelvollisuuden täyttämiseen. Käyttäjät voisivat halutessaan antaa luvan myös tietojen jakamiseen eteenpäin kaupallisia tarkoituksia varten, kuten nykyisissäkin maksutavoissa.

2. Euroryhmän työohjelma 2/2023

Asiakohdassa käydään keskustelua euroryhmän loppuvuoden 2023 työohjelmasta. Euroryhmä jatkaa rahoitusmarkkinoiden tiivistä seurantaa viimeaikaisten rahoitusmarkkinoita koskeneiden tapahtumien valossa. Euroryhmä jatkaa myös työtään jäsenmaiden finanssipolitiikkojen koordinoinnissa keskipitkän aikavälin velkakestävyuden varmistamiseksi. Euroryhmä käy keskusteluja lisäksi euroalueen kilpailukykyyn vahvistamiseen sekä vihreään ja digitaaliseen siirtymään liittyen. Talous- ja rahaliiton syventäminen ja sen kestokykyyn vahvistaminen muun muassa pankki- ja pääomamarkkinaunionien kehittämisen myötä ovat tärkeässä osassa euroryhmän työssä. Lisäksi euroryhmä jatkaa työtään digitaalisen euron parissa.

Vuoden 2023 jälkipuoliskolla euroryhmässä käydään lisäksi keskustelut muun muassa euroalueen finanssipolitiikan virityksestä ja euroalueen prioriteeteista elpymis- ja palautumissuunnitelmien toimeenpanossa. Euroryhmä myös arvioi jäsenmaiden vuosittaisia alustavia talousarviosuunnitelmia sekä käsittelee ohjelman jälkeisen valvonnan raportteja.

3. Ohjelman jälkeinen valvonta (Kreikka, Kypros, Irlanti, Portugali, Espanja)

Kokouksessa saadaan ohjelman jälkeiseen valvontaan kuuluvat raportit viiden lainamuotoista tukea saaneen euromaan kehityksestä sekä arvio niiden kyvystä suorittaa lainojen takaisinmaksusta.

Kreikka

Kreikan talous kasvoi vakaasti vuonna 2022, mutta talouskasvun odotetaan hidastuvan vuosina 2023 ja 2024 kiristyneen raha- ja finanssipolitiikan sekä edelleen haastavan globaalin ympäristön vuoksi. BKT:n odotetaan kasvavan 2,4 prosenttia vuonna 2023 ja 1,9 prosenttia vuonna 2024. Julkisen talouden alijäämän ennakoidaan laskevan vuoden 2022 2,3 prosentista 1,3 prosenttiin vuonna 2023 ja 0,6 prosenttiin vuonna 2024. Julkinen velka suhteessa BKT:hen laski 194,6 prosentista vuonna 2021 171,3 prosenttiin vuonna 2022. Velkasuhteen laskun ennakoidaan jatkuvan kohti 154,4 prosenttia vuonna 2024.

Kreikan pankkisektorin kannattavuus parani voimakkaasti vuonna 2022 vahvan ydintoiminnan ansiosta, mutta sitä tukivat osittain kertaluonteiset kaupankäynnin voitot. Pankkisektorin järjestämättömät lainat jatkavat laskuaan ja niiden osuus kaikista bruttoluotoista oli joulukuun 2022 lopussa 8,7 %, kun osuus vielä vuoden 2020 lopussa oli 30,1 %.

Finanssisektorilla aiemmin toteutetut uudistukset alkavat kantaa hedelmää, mutta edistystä tarvitaan edelleen. Myös julkinen omaisuudenhoito etenee. Yksityistämiset etenevät pääpiirteissään suunnitelmien mukaan ja erityisesti alueellisissa satamien yksityistämisisä on saavutettu merkittäviä tuloksia.

Kreikalla on kyky hoitaa velkojaan. Useista haasteista huolimatta kreikkalainen talous, julkinen talous ja rahoitustilanne ovat osoittautuneet kestäviksi. Velkakestävyysanalyysin mukaan Kreikan riskit ovat vähäiset lyhyellä aikavälillä, suuret keskipitkällä aikavälillä ja alhaiset pitkällä aikavälillä. Valtion bruttorahoitustarve vuodelle 2023 ja 2024 on vähäinen ennustetun perusylijäämän ja maltillisten velan lyhennystarpeiden ansiosta. ERVV-lainojen pääoman takaisinmaksu alkaa vuonna 2023, mutta EVM-lainojen takaisinmaksu alkaa vasta vuonna 2034. Kreikalla on huomattava kassapuskuri ja sen markkinoille pääsyssä ei ole ollut ongelmia.

Kypros

Kyproksen talouskehitys jatkui vahvana vuonna 2022, mutta merkit viittaavat hidastumiseen tulevina vuosina. BKT:n kasvu oli 5,6 % vuonna 2022, mutta sen odotetaan hidastuvan 2,3 prosenttiin vuonna 2023 ja 2,7 prosenttiin vuonna 2024, kun maailmantalouden kasvu hidastuu, korkea inflaatio vaimentaa kotitalouksien käytettävissä olevia tuloja ja nousevat korot vaikuttavat haitallisesti investointeihin. Julkisen talouden rahoitusasema oli 2,1 % ylijäämäinen suhteessa BKT:hen vuonna 2022. Julkisen talouden rahoitusaseman odotetaan pysyvän ylijäämäisenä, vuonna 2023 1,8 % ja 2,1 % suhteessa BKT:hen vuonna 2024. Julkinen velka suhteessa BKT:hen oli 86,5 % vuoden 2022 lopussa. Sen ennakoidaan laskevan 72,5 prosenttiin vuonna 2024.

Kyproksen pankkisektori on pääomitettu riittävästi, sillä on runsaasti likviditeettiä ja siitä tuli kannattava vuonna 2022, samalla kun järjestämättömät lainat jatkavat laskuaan.

Kyproksella on kyky hoitaa velkojaan. Useista haasteista huolimatta Kyproksen taloudellinen, finanssi- ja rahoitustilanne on yleisesti ottaen hyvä. Velkakestävyysanalyysin mukaan Kyproksen riskit ovat alhaiset lyhyellä ja pitkällä aikavälillä, kun taas keskipitkän aikavälin riskit näyttävät olevan keskimääräisiä. Valtion bruttorahoitustarve vuosille 2023 ja 2024 on alhainen merkittävien ennustettujen perusylijiäämien ansiosta. EVM-lainojen pääoman takaisinmaksut alkavat vasta vuonna 2025 ja päättyvät vuonna 2031. Kyproksella on erittäin suuri kassapuskuri ja markkinoiden näkemys Kyproksesta on edelleen myönteinen, mistä osoituksena valtion velan luottoluokitusta nostettiin vuonna 2023.

Irlanti

Irlannin talous kasvoi 12 prosenttia vuonna 2022, mikä oli jälleen historiallisen korkea BKT:n kasvu. Kasvu alkoi kuitenkin hidastua vuoden loppua kohti. Irlannin BKT:n odotetaan kasvavan 5,5 prosenttia vuonna 2023 ja 5,0 prosenttia vuonna 2024. Julkisyhteisöjen ylijäämä oli odotettua suurempi vuonna 2022.

Rahoitussektori on pysynyt sietokykyisenä haastavassa talousympäristössä. Irlannin kotimaiset pankit ovat selviytyneet pandemian ja energiakriisin vaikutuksista, ja viime kuukausien aikana niiden taseiden laatu on parantunut.

Irlannilla on kyky hoitaa velkojaan. Useista haasteista huolimatta Irlannin taloudellinen, finanssi- ja rahoitustilanne on yleisesti ottaen hyvä. Irlannin julkisen talouden kestävyys haasteet näyttävät vähäisiltä lyhyellä ja keskipitkällä aikavälillä ja keskimääräisiltä pitkällä aikavälillä. Valtion bruttorahoitustarve vuosille 2023 ja 2024 on rajallinen ennustettujen ylijäämien vuoksi. Irlannin ensimmäinen Euroopan rahoitusvakautusmekanismin (ERVM) lainaerä eräännyy vuoden 2023 viimeisellä neljänneksellä. Ensimmäinen ERVV-lainojen lyhennys eräännyy vasta vuonna 2029. Irlannilla on erittäin suuri kassapuskuri, ja sen rahoitustilanne on edelleen hyvä, koska sen luottoluokitus on vakaa.

Portugali

Portugalin BKT:n kasvu kiihtyi vuoden 2021 5,5 prosentista 6,7 prosenttiin vuonna 2022, mikä heijastaa sekä koronarajoitusten poistamisesta vuoden 2022 alussa että ulkomaanmatkailun vahvasta elpymisestä saatua merkittävää sysäystä.

Portugalin julkisen talouden alijäämä parani merkittävästi vuonna 2022. Alijäämä oli 2,9 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2021 ja 0,4 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2022. Julkisen talouden alijäämän ennustetaan supistuvan 0,1 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2023 ja pysyvän ennallaan vuonna 2024.

Portugalin rahoitussektori pysyi sietokykyisenä ulkoisille häiriöille, kun pankit parantavat edelleen suorituskykyään. Pankkien kannattavuus parani vuonna 2022.

Portugalilla on kyky hoitaa velkojaan. Useista haasteista huolimatta Portugalin taloudellinen, finanssi- ja rahoitustilanne on yleisesti ottaen vakaa. Portugalin julkinen velka suhteessa BKT:hen supistui vuonna 2022 113,9 prosenttiin, ja sen ennustetaan jatkavan laskuaan vuosina 2023 ja 2024. Velkakestävyysanalyysin mukaan Portugalin riskit ovat alhaiset sekä lyhyellä että pitkällä aikavälillä, kun taas riskit pysyvät korkeina keskipitkällä aikavälillä. Portugalin rahoitustarve alkoi supistua vuonna 2022 pysyen kuitenkin edelleen pandemiaa edeltävän tason yläpuolella, ja sen odotetaan pysyvän suurin piirtein ennallaan vuonna 2023. ERVM:n lainoja eräännyy 1,5 miljardia euroa

vuoden 2023 lopussa ja seuraava ERVV:n lainan takaisinmaksu on 1,5 miljardia euroa vuonna 2025. Portugalin markkinoille pääsy jatkui suotuisana.

Espanja

Koronapandemian aiheuttaman BKT:n ennennäkemättömän laskun vuonna 2020 (-10,8 %) jälkeen Espanjan talous elpyi vuonna 2021 (+5,1 %). BKT:n odotetaan kasvavan 4,0 prosenttia vuonna 2022 ja 3,4 prosenttia vuonna 2023.

Valtion tulojen vahva kehitys edistää julkisen talouden rahoitusaseman elpymistä, mutta lisääntynyt velkakanta on edelleen haavoittuvuuden lähde kasvavan epävakauden ja suuren epävarmuuden tilanteessa. Julkisen talouden alijäämän odotetaan pienenevän edelleen olevan 4,9 prosenttia ja 4,4 prosenttia suhteessa BKT:hen vuosina 2022 ja 2023. Espanjan pankkisektori on kestänyt pandemian hyvin.

Espanjalla on kyky hoitaa velkojaan. Espanjan talouden ja rahoitussektorin sietokyky koronakriisissä, eurojärjestelmän antama tuki sekä Espanjan suotuisa velkaprofiili vähentävät kokonaisvelan kasvusta johtuvia haavoittuvuuksia. Elpymis- ja palautumissuunnitelman kautta rahoitetun uudistus- ja investointipaketin täytäntöönpanon odotetaan parantavan talouden kasvupotentiaalia ja resilienssiä ja vahvistavan entisestään Espanjan kykyä maksaa takaisin EVM-lainansa.

4. IMF artikla IV -konsultaatio euroalueella

Kansainvälinen valuuttarahasto (IMF) esittelee euroaluetta koskevan artikla IV -konsultaationsa tulokset. IMF:n artiklan IV mukainen euroalueen tarkastelu on vuosittainen menettely, jonka yhteydessä IMF tarkastelee talouden kehitystä ja siihen liittyviä riskejä, kuulee euroalueen vaikuttajia ja esittää politiikkasuosituksia. Asiakohdassa voidaan myös yleisesti keskustella euroalueen viimeaikaisesta kokonaistaloudellisesta kehityksestä.

Konsultaation johtopäätöksiä ei tiivistelmän laatimishetkellä ole saatavilla. IMF:n odotetaan nostavan esiin ainakin viimeisen vuoden talouskehityksen, talven energiatuet, julkisen talouden kestävyuden ja mahdollisesti ottavan kantaa valmisteilla olevien finanssipolitiikan sääntöjen uudistukseen.

Euroryhmän laajennettu kokoonpano:

1. Euroopan pääomamarkkinoiden toimintakyky

Komissio on jo kahden toimintaohjelman pohjalta (v. 2015 ja 2020) pyrkinyt edistämään Euroopan laajuisen yhteisen pääomamarkkinan syntyä. Euroopan rahoitustarpeet ovat ajan myötä vain kasvaneet johtuen kestävästä rahoituksen ns. vihreän siirtymän rahoitustarpeista mutta myös uusista geopoliittisista haasteista, väestökehityksestä ja digitaalisen siirtymän rahoitustarpeesta. Kasvaneet rahoitustarpeet ja euron kansainvälinen kilpailukyky edellyttävät kaikkien mahdollisten tahojen aktivoimista pääomamarkkinoilla, myös ei-ammattimaisten sijoittajien.

Yrityksistä huolimatta, edistyminen on ollut hidasta erityisesti rajat ylittävän sijoitustoiminnan osalta. Syitä tähän voi olla monia. Tässä muun muassa maksukyvyttömyyssäätelyn erot nousevat esille. Muita seikkoja ovat verotuksen ohella arvopaperikaupan selvitysjärjestelmien paikallisuus ja arvopaperikaupan maantieteellinen hajautuminen ja siihen liittyvät latenssiivieet. Kolmansista maista Eurooppaan tulevan sijoittajan kannalta Euroopan arvopaperimarkkinat ovat hajanaiset ja likviditeettinäkömä hämärä. Viimeksi mainittuun ongelmaan komissio pyrkii tarttumaan parhaillaan neuvotteluissa olevassa MiFIR/MiFID review:ssä. Trilogineuvotteluissa ei vielä ole saavutettu tältä osin sopua (CT, consolidated tape).

2. (mahd.) Eurohuippukokouksen valmistelu

Euroryhmän kokouksessa valmistellaan myös mahdollista eurohuippukokousta. Mahdollisia aiheita olisivat pääomamarkkinaunionin ja pankkiunionin kehitykset. On epätodennäköistä, että kokous järjestetään.

Liitteet -